

VAKARAI IMASI INICIATYVOS

DIDIS TAIKOS PLANAS.

Jeigu praėjusioji savaitė tarp tautine prasme nepasižymėjo nieku ypatinga, tai ateinančioji žada politinių sensacijų.

Kai skaitytojus pasieks šis numeris,

JAV prezidentas Trumanas jau bus pasakęs paruoštą kalbą,

kuri per radiją perduodama lapkričio 8 d., 8.30 Montrealio arba 9.30 Chicagos laiku. Jos tezės iš anksto nepaskelbtos, nes, kaip spėjama, ji taikoma sudaryti nepaprastą įspūdį.

Trumanas išdėstysias **sensacingą taikos planą,**

kuris priderintas susirinkusiai Paryžiuje, lapkr. 6 d., atidarytai, Jungtinių Tautų Organizacijos plinčiai. Šis taikos planas esąs paruoštas Washingtono ir suderintas su D. Britanijos ir Prancūzijos politika. Planas, kaip radaru vairojamoji raketa,

taikomas tiesiai į Maskvą.

Plano efektingumui nustatyti Trumanas buvo pasikvietęs iš Europos gen. Eisenhowerį, kuris po dviejų dienų pasitarimų, grįždamas pareiškė, kad Europa dabar jau turi visus galimus atremti Maskvos agresiją ir stipriai gintis nuo užpuolimo.

Be ko kita Trumanas pasakė, kad visa žmonija į Ameriką žiūri, kaip į išgelbėjimo viltį, o todėl ji negali trauktis iš taiką ir žmonijos laisvę saugančių pozicijų.

Susidaro įspūdis, kad Vakarai jau tiek pasistūmėjo apsigynimo organizavime, kad Maskvai jau gali pasakyti atviresnį žodį ir net statyti reikalavimus. Tuo tarpu

Maskva šantažuoja mažesnes valstybes.

Maskva notomis bombarduoja Norvegiją, Turkiją, o jos sateititas Lenkija—Švediją, kad ši priglaudžia pabėgėlius iš Lenkijos. Rusija labai nepatenkinata, kad Norvegija stiprinasi Špicbergeno ir Meškų salose, iš kurių labai lengva pasiekti pačią Maskvą. Turkija gi užpuolama, kam ji dedasi prie Atlanto pakto. Bet Turkija atsilaikė jau nuo kelių Maskvos imperializmo pagundų: tuo jau po karo — atmetė reikalavimus atiduoti Rusijai visą Turkiją priklausanti šiaurinė Mažosios Azijos pakraštį, vėliau — Dardanelų sąsiaurį ir dabar atsilaikys nuo užmačių palikti Turkiją vieną ir be apsigynimo. Norvegija taip pat atmetė Rusijos pretenzijas ir pasakė, kad jos teisė yra rūpintis savo saugumu taip, kaip ji randa reikalinga. Bendrai,

Vakarai imasi iniciatyvos.

Į JTO pilnaites posėdžių die notvarke įtrauktas Vokietijos suvienijimo klausimas, o Austrija pati pareikalavo taikos sutarties ir baigti okupaciją. Tam Vakarai pritaria.

Ir mažosios valstybės sukrutusias aktinčiau kelti savo reikalavimus.

Pabaltijo valstybės ir Rumunijos, Vengrijos, Čekoslovakijos atstovai įteikė skundus

dėl tautų naikavimo ir žmonių persekiojimo bei kankinimo vergų stovyklose.

Dėl to Paryžiuje laukiama audringų JTO posėdžių.

Visa tai gretinant su Angli-

Vokiečiai enkavedistai yra mielesni.

Rusijos bolševikai visais trimis pučia, kad jų dėka Lietuvoj klestinti kultūra; buržuazijos užguitas lietuvis plačiai naudojasi jam rusų tautos teikiama visokeriopa parama jo tautiniams reikalams. Bet už uždary durų kitaip atrodo. Štai, gyvena ilgesnį laiką Lietuvoj vokiečiai. Prie kelius me tus vokiečiai nueina pas enkavedistų dokumentų tvarkyti ir užsirašo esąs lietuvių tautybės. NKVD majoras permeta ji akimis ir sako:

— Žinau, tu esi vokiečiai, tokiu ir palik. Man, pasakysiu, — tėsė enkavedistas, — kaip rusui, vienas vokiečiai yra malonesnis, negu trys prakeikti lietuviai.

Komunistų ir mulkinamų pavardės

Šiaulių miesto partijos sekretorius Juška džiaugiasi, kad mieste pastatytas naujas garbės lentos. Obelių raj. Jakėla vičiėnė didžiojasi 6 agitatorių kolektyvais ir 24 agitgrupėmis bei pranešėjų tinklu Iškino var do kolchoze. Panevėžio medžio pramonėj gerai dirba Verbickas ir Boruta Jurbarko raj.

MTS užsispyrė iškasti 1500 tonų durpių. Vien tik Urbaitis iškasė nepasvertas 300 to. durpių. Vilkijos raj. Pergalės Trimito kolchozas iškasė 16.000 centnerių „aukštos kondicijos“ bulvių. Kolchoze žinomas Moso ir Ambražūno pavardės. Židikų, Jonišio, raj., agr. Henrikas Miežinskas visus ari

VISOKIOS ŽINIOS

— VLIKO plenumas posėdžiavęs X. 13 ir 14 dd., susitarimo su Min. Lozoraičiu tvirtinimą dar kartą atidėjo. Elta.

— VLIKO narys prov. J. Makauskis su šeima išemigravo į JAV. Savo įpėdiniu VLI-Ke paliko J. Jakš-Tyri. E.

— Egzilių konferencija Amerikoj nutarė įteikti genocido reikalų memorandumą Jungt. Tautoms. Memorandumas įteikiamas estų, latvių, lietuvių, lenkų, rumunų, vengrų ir čekoslovakų vardu. Iš lietuvių pusės pasirašoma VLIKO vardu. Sykiu daroma pastangų surasti, kas genocido klausimą galėtų iškelti UNO ir įrašyti jį į darbų tvarką. Ir ALT Amerikoj yra pravedusi plačią akciją. Buvo paruošta arti 3.000 tiki individualių laišku, išsiuntintų kam reikiant. Genocido problemą svarstė taip pat J. Tautų Soc. ir Ūkio Taryba Šveicarijoje. E.

— Paryžiuje įvyko Europos Sąjūdžio Centro ir Rytų Komisijos, kuriai pirmininkauja jos vidaus gyvenimo pasikeitimais, sudaro gana daug nauja.

Anglijoje atidarytas naujas parlamentas,

kuriame programinę kalbą pasakė premjeras W. Churchill. Jis patiekė savo darbų programą vidaus ir užsienio politikos klausimais. Ta programa remiasi priešrinkiminiais šūkais, kuriuos dabar konservatoriai turi tesėti: išrišti konfliktus su Iranu ir Egiptu, decentralizuoti plieno pramonę, decentralizuoti nacionalizuotą anglies pramonę, pasimatyti su Stalinu ir tt.

Nors Anglijos būseną labai sunki, bet konservatoriams atėjęs į valdžią, laukiama žymių politinių pakitimų, tikėtai šie dar tuč tuojau negali būti suformuoti. Dar teks palaukti. Kol kas nei Irano, nei Egipto klausimai dar nepasistūmėjo pirmyn. Sucece angliai padidino igulas Irane patys persaimasi tvarkyti dalinį naftos reikalą. Ir vyksta derybos.

Korejos karas tebesitęsia.

Tiesa, dėl rytinės pusės demarkacinės linijos susitarta, bet vakarinė pusė dar neišspręsta. Kaip matyti iš karo mūšių, pietiečiai pasiryžę prieš išmūšti iš Kaesongo ir perimti per 38 paralelę. Tada, tikimasi, komunistai ir dėl šios srities bus sukalbamesni.

ja H. McMillanas, posėdis. Bal tams posėdyje atstovavo šios komisijos vicep. A. Rei ir Dr. S. A. Bačkis. Europinio Sąjūdžio konferencija Londone Rytų ir Centro Europos klausimų svarstyti įvyks sausio 20—24 d. Baltai turi teisę pasiūlyti po 3 atstovus ir tam tikrus skaičius stebėtojų. Eur. Sąjūdžio Lietuvių Tautinė Taryba savo atstovus jau pranešusi, taip pat daro pastangų, kad vienas ar du žmonės galėtų atvykti ir iš Amerikos.

— Vidurio ir Centro Europos Komiteto veinų iš vicepirmininkų Europinio Sąjūdžio Lietuvių Tautinė Tarybos siūlymu yra priimtas Dr. S. A. Bačkis. Iš anksčiau yra buvęs estas A. Rei. Tokiu būdu baltai dabar turi jau du vicepirmininkus. E.

— Rugsejo 27 d. Paryžiuje įvyko pas dr. S. A. Bačkį Pabaltijo diplomatų, esančių Paryžiuje, pasitarimas ryšium su įvairiais aktualiais pabaltiečiams klausimais. Pasitarime dalyvavo iš lietuvių pusės — Dr. S. Bačkis ir prof. J. Baltrušaitis, iš latvių — min. O. Grosvaldas ir K. Berendsas ir iš estų — A. Rei, Estų Tautinės Tarybos pirmininkas, buv. Estijos prezidentas ir ministras pirmininkas, kuris buvo specialiai tam reikalui atvykęs į Paryžių. E.

— Spalio 6 ir 7 d. Paryžiuje įvyko Europos Federalistų Sąjungos centro komiteto posėdžiavė. Iš baltų tik lietuviai tuo tarpu yra tos sąjungos nariai. Liet. Federalistų Sąjungai c. komiteto posėdžiuose atstovavo prof. J. Baltrušaitis, šios sąjungos vicepirmininkas. E.

— Politiniais klausimais

KLB APYLINKIŲ LOK-ų ŽINIAI.

Iš Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje patyrėme, kad neužilgo atvyks ir aplankys lietuvių kolonijas VLIK-o narys ir Tautos Fondo Valdytojas prof. J. Kaminskas. Žinodami visų lietuvių norą išgirsti gerbiama svečių aptariant aktualius lietuvių reikalus, prašome KL B apylinkių LOK-ų, ypač didesniuose centruose, pasiruošti sutikti svečių ir sudaryti sąlygas visuomenei jo paklausti.

Negalėdami dabar tiksliau pranešti apie Tautos Fondo Valdytojo galimybes aplankyti lietuvių kolonijas išsidėsčiusias milžiniškuose šio krašto plotuose, reiškiam viltį, kad jo

mus ketina padovanoti Džiugašvilui rev. šventės proga. Labai gerai arija Ant. Vaineris, L. Sabalis, J. Lebedis, degalus taupo Šteimeris. Tirkšlių (Mažeikių raj.) už puikios kokybės arimus Rob. ir Albertui Reizgiams įteiktos pirmūnų vėliavės.

Kalvarijos Aušros kolchozas pastatė 300 plunksnuotiems gyvuliukams patalpas, bet galės ir žmonės jose gyventi, nes sugrįžta apylinkė stovybininkai galvoja statyti vos 30 gyv. pastatų, planuoja ir plytinę. Statybininkų tarpe pirmaiti dar tvėria Masionis, Dzidolikas, Gelgotas.

Šiaulių raj. Liaudies Kovo-tojo kolchozo bibliotekos vedėjas Lemskis pratina senus ir jaunus skaityti politines ir mokslinio turinio knygas. Aštuoniasdešimt metų Martynas Jucevičius skaito ne vien mokslinio, bet ir antireliginio turinio knygas. Gerai skaito Ign. Masaitis, Šerkšnienė, padeda skaityti kolchozo vedėjo pavaduotojas Skrinka; knygas platina mok. Skažaraukas su žmona, Daunoras; mok. Zavadskaitė pasinėrusi kolchozo dramose reikaluose. Vilniuj stud. Veržblavskis prisiekė apginsią taiką, o stud. Joffe atiden-gė amerikiečių šūnybes. Stud. Pauliukonis visai karo nebijo, nes su juo eina stalinizmo - leninizmo žinovas Storinkinas Vilniuje.

Rimdžius ilgisi vyno ir Tamaros

Apie lietuvių kolchozininkų patyrimus Gruzijoje per radiją praneško Sėdos raj. S. Neris vardo kolchozo agronomas Rimdžius. Jis ten matęs daug vištų, kolchozų - milijonierių, galvijų su ragais, buvęs „tėvo“

Dr. S. Bačkis atstovauja Estijos reikalams Prancūzijoje. Lankantis A. Rei, Estijos tautinės Tarybos pirmininkui Paryžiuje, jis ir Dr. S. A. Bačkis specialiai tyrė sąlygas, kaip Estai galėtų paskirti savo atstovą rūpintis jų politiniais reikalais. Turima vilčių, kad Estai gal atimtoje ateityje galės taip pat savo atstovą turėti Prancūzijoje. E.

— Min. St. Lozoraitis, būdamas Vokietijoje, taip pat aplankė lietuvių centrinės organizacijos: Balfą, Liet. Raudonąjį Kryžį, PLB Vokietijos krašto valdybą ir nuodugnau susipažino su jų veikimu. E.

— Teis. M. Brakas, Revendikuotųjų Sriečių Tarybos valdytojas, pradėjęs eiti pareigas, paruošė veikimo planą, kurį Vyk. Taryba patvirtino. Dar

apsilankymas Kanadoje iš naujo sukels mūsų pastangas įgyvendinti reguliarių ir visuotinių Tautos Fondo rėmimą ir užbaigti darbus susijusius su KL B įkūrimu.

Pagerbimui laukiamo svečio prašome ALOKUS atnaujinti pastangas užbaigti lietuvių registraciją apylinkėse ir seniūnijose. ALOK-ų triušas ir bendras susipratimas daugelyje vietų yra vainikuotas gražiu pasisekimu, kas leidžia tikėti, kad jau artimoje ateityje galėsime pereiti į paskutinę organizavimosi fazę — rinkimus.

KLB — LOK-as.

Montreal, Que.

Už ištikimybę Kanadai!
For loyalty to Canada!

Už Lietuvos išlaisvinimą!
For liberation of Lithuania!

* * *

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

* * *

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

VLIKE VYRAUJA STAGUACIJA

ORO PAŠTU IŠ TREMTIES

Spaudoje jūs, tur būt, skaitėte prieštaraujančių žinių apie VLIKO susitarimo su diplomatais likimą. Vieni parašė, kad susitarimas jau patvirtintas, kiti, kad niekuomet nebus patvirtintas. Mat, kiekvienas ši, esmėje tautinį, reikalą tempia ant savojo kurlapio.

Oficialiai gi reikalingas, kaip įsitikinau, Eltos yra šitaip pristatytas visuomenei: „VLIKO plenumas, posėdžiavęs X. 13 ir 14 dienomis, susitarimo su min. Lozoraičiu tvirtinimą dar kartą atidėjo“.

Tai yra tikra, nes tokios žinios jau plačiai yra žinomos. Tikėtai viena įdomi aplinkybė, kurios Elta neskelbia, bet kurią man teko patirti paskutiniu metu, yra įdomi.

VLIKas esą nutaręs sutarties tekstą pasiūsti diplomatams ir paprašyti dėl jos jų nuomonės. Be to, diplomatams esą nutarta pasiūsti ir rezoliucijos dėl sutarties ratifikavimo tekstas, dėl kurio taip pat praeimi pasisakyti diplomatai. Esą diplomatai galėsių sulyginti abu tekstus ir pasisakyti, ar jie suderinami.

Tačiau dar negirdėti, ar tai jau padaryta. Iš viso esą nesiškusbinama. Ypač, kad esą iš tūlų veiksmų gautas pasisakymas nesiškusbinanti ir palaukti, li gi tos sutarties tekstą apdengs storesnis sluogsnis dulkių...

Įdomesnė yra VLIKO atmosferą: jis esą pabrėžias vsai, kas ji skiria nuo diplomatų, o sutarties pozityvumo reikšmė tušuojama. Tai yra jau grynai politiška partinis prie klausimo priėjimas, bet jokių būdu ne juridinis ir ne patriotinis, kurį diktuoja gyvenimo tikrovė, privedusi prie derybų ir susitarimo. Taip yra todėl, kad KD blokui vadovauja ne seni jo nariai, bet Lietuvių Fronto žmonės, griežtai nusistatę prieš viską, kas eliminuotų jų vyravimą, na tuo pačiu ir prieš jėgų — ir visuomeninių ir diplomatinių — sutelkimą vieningai Lietuvos vadavimo kovai.

Liaudininkų atstovai p. Makauskiui išvykus į Ameriką, gir dėti naujas pasitenkinimas. Girdi susidariusi tokia pat padėtis Vykdomoje Taryboje, kaip ir VLIKE, kur yra dvi lygios pusės, dėl ko ir V. T. darosi tokia pat — „nei pakarta, nei paleista“ ir negali nieko spręsti, negali nieko veikti. Ši tai būseną, kaip girdėti, VLIKą galinti privesti prie tos būsenos, kuri buvo 1941—1943 metais, kai jame visai nebuvo tūlos partijos atstovų. Nes negi visuomenė pakęs tokį „tupčiojimą“. Ar ne geriau būtų penkių srovių bei organizacijų daugumą, negu vienos partijos vyravimas?

Nemanau, kad tai būtų gerai. Juk ar gi dėl to visi pasaulio lietuviai rūpinasi, kad būtų maksimalinė kova dėl Lietuvos laisvės? Jeigu jau yra užsispyrusių, kurie vienybei kenkia, tai yra ir galimybė juos paveikti tie viešosios nuomonės pareiškimu. Tam yra mitingų, yra srovių konferencijų, yra susirinkimų ir rezoliucijų siuntimo galimybės. Jeigu visuomenė tvirtiau plačiai pasisakytų, ir aiškiai pareikalautų, jog VLIKo ir Diplomato veikimo vienybė turi būti realizuota, tai taip ir būtų padaryta. (hlj).

gimtinių, landžiojės istorinėje spaustuvėje ir dar daug visokių prajovų matęs. Labai patiko vynas ir viena Tamara, kurios diabar ilgisi.

Lietuva — stalo teniso čempionas

Spalių 26 d. Taline finalinia me žaidime Lietuva — Armėnija, Lietuva nugalėjo Armeniją, sant. 13:12, tuo laimėdama visasąjunginį spartakiečių čempiono vardą. Lietuvos rinktinė, be kitų, žaidė Variakojis, Saunoris ir Valiūsyte. Stalo teniso čempionu Lietuva yra treti metal. Lietuvos spartakiečių futbolo komandų suistikimuose pirma vieta atiteko Kauno „Inkarui“, antra — Šiaulių „Elniui“, trečia — „Kauno Audiniams“.

Kauno kojinių fabr. „Silva“ varžosi, kaip pagaminti trumpas kojines. Šiandien fabrikas didžiojasi vyriškom puskojinėm, o neužilgo, gal, prabilis ir apie ketvirtkojines. Muziko Švedo „Stalinas pasakė, bus taika“ „kūrinį“ nugalėjo muz. Kuprevičius savo „kūrinium“ „Mes už taiką“.

„Gausingos tematikos“ paroda.

Meno muziejaus patalpose Vilniuj įvykusi rusų dailininkų kūrinų paroda buvo tokia gausi tematika, kad kur pasiskukai, vis kitoj pozoj Stalinas, tai Višinskis, tai „milžinas Le ninas. Muziejaus direktorius Pilipaitis, paspalvinęs lietuviškus žodžius rusiška fonetika, lankytojams patarė žavėtis tematika.

Muzikas Kaveckas sukomponavo „Taikos keliais“ dainą. Ją choras išpildė V. Filharmonijos salė. Atsuduoda „Jesli zavtra...“ plagijatu.

bas pradėtas. E.

— Spalio 7 — 14 Romoj įvyko Pasauliečių Kat. Apaštalinimo konferencija, kurioj dalyvavo su lietuvių delegacija E. Turauskas, prof. Z. Ivinskis ir kt. E.

— Tbc traukinys ketvirtą kartą atvyko į Švediją, drauge atveždamas 41 tbc sergantį pa bėgėlį ir 40 jų šeimos narių. Iš viso Švedija yra priėmusi 250. E.

— Pakistanas pasisiūlė tarpininkauti tarp Anglijos ir Egipto.

— Zapotosckis pripažino, kad Čekoslovakijai gresia didelė ekonominė krizė.

— JAV Navadoje padarytas 4-tas atominis sprogimas, kuris buvo labai didelis ir buvo matomas net už 100 mylių.

— D. Britanija Viduržemio jūroje stiprina laivyną.

— Graikijoje sudaryta Plas tiro - Venizelos vyriausybė.

— Pietinėje Kinijoje badas.

— 1951 metų Nobeilo taikos premija paskirta prancūzų darbininkų sąjungų vadui socialistui Leonui Jouaux (Žuo).

— V. Vokietija pasiūlė susijungimo planą visuotinių rinkimų pagrindu.

— Trumanas pasirašė 7 milijardų dol. ekonominės pagalbos ekonomiškai atsilikusiems kraštams.

— Adenaueris vyks į Angliją.

— V. Vokietija į JTO posėdžius siunčia stebėtoją.

— Nheru pasisakė, kad Indija bendradarbiaus su Vakarais.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

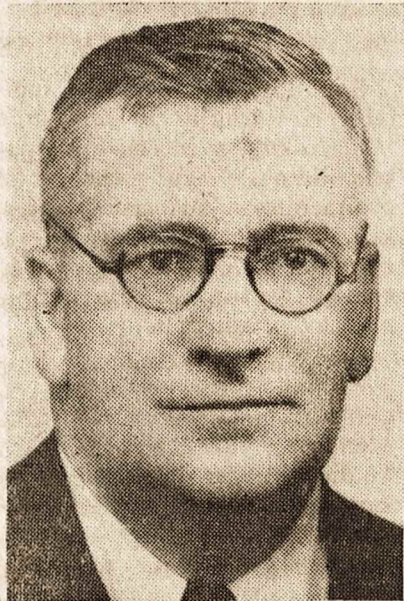
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

SVARBUS REIKALAS

PASIKALBĖJIMAS SU „N. L.“ SPAUDOS B-VĖS PIRMININKU p. JONU JUŠKEVIČIUM.

Susitikęs p. Joną Juškevičių-Miller „NL“ patalpose, paprasčiau suteikti kai kurių informacijų „NL“ spaudos b-vės liečiančiais klausimais.

— Kaip seniai, p. pirmininke, vadovaujate šiai bendrovei? — pradėjau aš.

— Dalyvauju nuo pat jos įsisteigimo, o pirmininku — trečią kadenciją.

— Kaip jaučiatės šiose pareigose ir ar daug laiko turite pasvešti „NL“ sp. b-vės reikalus tvarkyti?

— Atvirai kalbant, turiu dar bu, esu persikrovęs ir mielai perduočiau pirmininko pareigas kam nors kitam, jei kas suktų jį į pareigas. Svarbiausia, kad sunkiai galiu surasti bendrovės reikalų tvarkymui atliekamo laiko, o sugaišti tenka daug, ypač pastaraisiais metais, vykdamas nuosavų „NL“ sp. b-vės namų statybą. Tiesą sakant, statybos sunkumams patikslė vicep. p. Leknickas ir ypač reikalų vedėjas p. Rukšėnas. Ačiū jiems už tai. Visą reikalą pablogina dar ir tai aplinkybė, kad gyvenu toli nuo „NL“ būstinės ir, esant reikui, jį pasiekti, turiu pravažiuoti išilgai visą Montrealio didmiestį.

Tačiau antra vertus, jaučiuosi savotiškai prisirišęs. Tai bene ir bus svarbiausia priežastimi, kodėl, nepaisant visų sunkumų, vis dar esu tiesiog priverstas būti pirmininku.

— Kokį Tamstai išpūdį padarė vykdomas „NL“ nuosavų namų statyba vėjas?

— Bendrai paėmus, esu patenkintas vėjų rezultatais: nuo vėjų paskelbimo, šerų pirkimas labai pagyvėjo ir šerų rinkinys skaičius pasiekė imponuojančią 750 skaitlinę. Tai rodo, kad tautiečiai mielai remia nepartinę - bendruomeninę spaudą ir yra suinteresuoti jos išlaikymu. Ačiū už tai.

— Ar Tamstos, p. pirmininke, nuomone, vėjų „NL“ sp. b-vės būstinei reikia laikyti jau baigtą ir jei ne, tai kokių pagėdavimų Tamsta dar turite.

— O ne, vėjų jokių būdu dar nėra ir negali būti baigtas. Mes, taip sakant, esame dar tik pusiaukelėje, kopdami prie savo užsibrėžto tikslo. Iki šiol mes tik su didelėmis pastangomis pagėjome provizoriškai įsikurti nuosavose namuose, tačiau pati namų statyba toli gražu dar nėra užbaigta ir tam padaryti trūksta dar daug pinigų. Be to, juk ir už atliktus statybos darbus mes dar nesame visai išsimokėję: mums slėgia 2.000 dolerių skola, kuriuos „NL“ sp. b-vės namų statybai paskolino mūsų mielas „N.L.“ namai kaip jie dabar yra.

L. SPAUDOS B-VĖS PIRMININKU p. JONU JUŠKEVIČIUM.

bičiulis verdunietis p. Stanislas.

Ir todėl tenka labai ir labai apgailestauti, kad, mums paskelbus apie „NL“ laikraščio įsikūrimą nuosavose namuose, visuomenė klaidingai suprato, kad vėjas statybai tuo ir pasibaigė, taigi paliovė šerų pirkusi. Kaip tik priešingai, ir aš čia tai ypatingai noriu pabrėžti, kad mano noras yra turima šerų skaičių padvigubinti. Tai atsiekti būtų galima dviem būdais ir abu jie yra vienodai geri, būtent: siūlau ir prašau visus tautiečius suverbuoti dar kita tiek naujų šerų rinkinų arba esamiems šerų rinkimams padvigubinti savo šerų. Konkretiai tai siūlau visiems gerb. tautiečiams įsigyti šerų, kas jų dar neturi, o turintiems jų, padvigubinti pirkimą.

Aš esu pilnai įsitikinęs, kad mūsų rėmėjai palankiai sutiks šį mano pareiškimą ir šerų skaičius žymiai pakils. Aš manau, kad nė vienas iš mūsų nenorime, kad gražiai pradėtas darbas sustotų nebaigtas pusiau-kelėje. Jei mes pajėgėme padaryti tai, ką jau iki šiol padarėme, aš esu tikras, kad mes dar lengviau įstengsime savo užsimojimą įvykdyti visu šimtu nuosimčių.

— Ko trūksta dar „NL“ sp. b-vės namams iki galutinio užbaigimo ir kiek, Tamstų apskaičiavimu, apytikriai tai galėtų kainuoti?

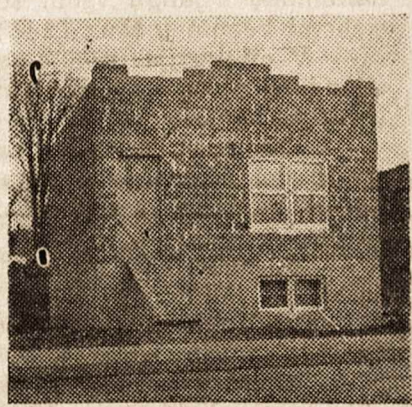
— „NL“ sp. b-vės namams dar reikia pastatyti ir įrengti antrą aukštą, be to, reikia atlikti visą eilę smulkesnių baigiamųjų statybos darbų, kaip antai: išoriniai laiptai, tinkas ir kita. Statybą pilnai užbaigti, t. y., pristatyti antrąjį aukštą, mus spiria pati miesto savivaldybė ir tai turi būti atlikta iki 1952 metų rudens. Iš kitos gi pusės papildomos palatpos mums patiems labai pravers, nes tuo tarpu esame labai susikimę ir tai apsunkina patį darbą. Kainuoti tai galėtų (įskaitant ir paskolos grąžinimą p. Staniuliui) apie 4—5.000 dol.

— Ar turite dar p. pirmininke, be namų statybos užbaigimo ir kitų projektų bei sumanymų?

— Turiu ir labai svarbių — pareiškė p. Jonas Juškevičius, — Jei tik turėtume pakankamai lėšų!

Mano svarbiausias rūpestis yra — rasti priemonių įsigyti naujam linotipui. Kaip jau Tamstos girdėjote metiniame „NL“ sp. b-vės susirinkime, dabar naudojamas linotipas yra atgyvenęs savo amžių, jis nuolat genda ir ateis laikas, kad jo net nebebus įmanoma pataisyti, o tai gali atsitikti ir dabar bet kuriuo metu. Galite įsivaizduoti, kokioje neįmanomoje padėtyje atsieturėtų „NL“ laikraštis?

Naujam arba nors (gerame stovyje) vartotam linotipui įsi-

„N.L.“ namai kaip jie dabar yra.

12. Kas Lietuvoje skurdžiausiai gyvena?

— Nors Lietuvą valdant skelbiama oficialiai darbininkų, paskui eina nežemiai ir mažavaldžia, tačiau iš tikro niekas

KAS DEDASI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

taip joje blogai negyvena, kaip darbininkai. Pat skurdžiausiai padėtis vad. kolchozininkų, paskui eina nežemiai ir mažavaldžia, tačiau iš tikro niekas

SPAUDOS APŽVALGA

SAMONINGAS KENKIMAS.

„Tėviškes Žiburiai“ išsigalvoja visokių „Nepriklausomai Lietuvai“ priekaištų.

Štai, paskutiniame „TŽ“ n. ry prirašyta apie Montrealio spaudos balių. Ir girdi, tai „N. L.“ balius... Mat, „atrado Ameriką“, Montrealio visuomenė tai labai gerai žino. Žino taip pat, kad kai „Tėviškes Žiburiai“ Toronte ruošia spaudos balių, tai tas balius taip pat nėra nei „N. L.-vos“, nei „Glob & Mail“.

Bendrai, „TŽ“ šio rašinio intencija labai aiški — pakenkti „NL“ ruošiamam spaudos baliui. Ką gi — „TŽ“ tur būt geriau žino Dievo įsakymą — „Mylėk artimą, kaip pats save“.

Ot, kad taip ką gero, gražaus, paremto artimo meile ir krikščioniška morale „T. Ž.“ pasiūlytų. O kenkti... nedidelė garbė.

DAUGIAU NUOSIDUMO.

Perskaičius „TŽ“ 43-čiam nr. straipsnį, kuriame trumpai paminėtas literatūros vakaras, atrodo, kad KLMB turėjo tikslą sutrukdyti kitų ruošiamų pobūviams. Tuo tarpu kai KLMB maždaug prieš 2 mėn. buvo paskelbta, kad laukiamame mūsų menininkų iš U. S. A. Nežinia kodėl dar ir klausytojų skaičius sumažintas. Atrodo, kažin kieno sąžinė nerami dėl šio gražaus literatūros vakaro ir norėta įrodyti, kad jie liko labai nelaimingi negalėdami dalyvauti.

Jeigu ir dėl šio vakaro, tai vistiek gaila, kad mūsų jaunimui lyg ir primiršo priminti, o tokia puiki proga buvo pažinti mūsų žymiusius rašytojus. Labai skaudu, kad neįvertinome jų pakankamai. Argi ne rašytojai ir menininkai paliko mūsų sielas jautrias ir gyvas? Iš daugelio elgesio atrodo, kad jūs dirbkit, varkit, o mes geriau paūliosim, pasukim tik pakritikuosim, o jei kas kelia visus lietuvius, garbę pasidalinsim.

Argi nebūtų gražiau, jeigu vieni kitus suprasdami siektume gražesnio rytojaus? Malonu būtų pamatyti iš dvasios vadų artimo meilės pavyzdį, o jeigu jos nėra, tai būtų gražiau, kad pabaigtų tas žemas intrigas ir kartais prasiveržiančią neapykantą, kuri skaudina žmones.

Parapijietė.

PRASIMANYMAI APIE LIETUVIŲ REZISTENCINĘ SANTARVĘ.

Iš informuotų Lietuvių Rezistencinės Santarvės suorganizatorių pranešama:

„Naujienų“ 239-240 nr., 1951 m. spalio 10—11 dd. buvo paskelbti straipsniai „Lietuvių Rezistencinė Santarvė D. gyti reikėtų apie 7.000 dolerių. Kaip matote, tai yra stambi suma, o vis dėlto aš manau, kad mums teks rasti tam tikslui lėšų ir kuo anksčiau mes tuo susirūpinsime, tuo bus geriau.

— Gal turite dar kitokių užsimojimų, p. pirmininke?

— Taip turiu ir manau, kad mes ilgai nedelsdami tai įgyvendinsime.

Turiu galvoje pagalbinę spausdinimo mašiną, kuria būtų galima spausdinti smulkesnius, mažo formato leidinius, kaip komercinius skelbimus, sveikinimo atvirukus ir kitus panašius dalykus. Tos rūšies darbus užsakymų niekada ne trūksta ir bendrovei tai duotų gražių pajamų, neinvestuojant didesnio kapitalo. Kalbamoji mašina kainuotų tarp 350 ir 700 dolerių. Tokią sumą būtų mums lengva sudaryti, tuo labiau, kad, paleidus mašiną į darbą, pinigai tuoj pradėtų grįžti.

Iš viso „NL“ sp. b-vė turė-

Britanijoje nuogų faktų šviesoje ir „Lietuvos laisvinimas ir avantiuristai“. Nesant galimumo ir prasmės atitaisinti slapyvardžius prisidengusių asmenų skleidžiamas neteisingas žinias, lietuvių visuomeni pabrėžiamos šios informacijos:

1. Lietuvių Rezistencinė Santarvė yra įsteigta formaliai 1950 metų rugsėjo 8 dieną. Jos pagrindinis tikslas — suburti rezistencinės lietuvių tremties pajėgas tinkamai taktininkauti laisvės kovotojams Tėvynėje ir tarnauti Lietuvos reikalui užsieniuose.

2. LRS įsteigta ne ministerio S. Lozoraičio noru ar paskatinimu, bet pastangomis daugelio lietuvių rezistentų, da lyvavusių pagrindžio veikloje prieš abu Lietuvos okupantus nuo pat pirmųjų Lietuvos pavergimo dienų.

3. Stasys Kuzminskas šiuo metu yra išrinktas LRS pirmininku, turi pilną teisę kalbėti jos vardu ir daryti atitinkamus pareiškimus. Jo pastovūs demokratiniai įsitikinimai ir ilgametė, be priekaištų, darbuotė reikalinga paneigimo šmeižtų, reikalinga paneigimui ošmeižtų, kuriuos slapyvardėmis prisidengę asmenys bando spaudoje skieisti apie jo „diktatūrinės ambicijas“.

4. LRS neturėjo ir neturi tikslo užsienyje „vesti kovą“ prieš VLIKą ar Tautos Fondą, užimti jų vietą ar naudotis jų lėšomis, ir taip S. Kuzminskas niekad nėra kalbėjęs. Priešingai, LRS siekia darnaus visų lietuviškų pajėgų bendradarbiavimo tremtyje, įskaitant ir Lietuvos Respublikos diplomatinę tarnybą užsienyje. Vertindama tų visų lietuviškų pajėgų veiklą pagal vienintelį mastą: kiek tai Lietuvių Rezistencijai Tėvynėje ir užsienyje yra naudinga, — LRS, saivame suprantama, nesijaučia, kad kas šiuo atveju jau galėtų atimti teisę, reikalui esant, pareikšti esamosios padėties konsultatyvią kritiką.

5. Priešingai tvirtinimams, LRS turi savo bendrąjį statutą, atskirų darbo sričių taisykles ir bendrąsias veikimo gaires, išdėstomas Santarvės biuletenyje, ir jų rūpestingai laikosi.

6. Priešingai tvirtinimams apie „fiktyvumą“, LRS niekad nėra skelbusi, jog jai jau pasisekė apjungti visas galimas lietuvių rezistencines pajėgas užsienyje, nors to tikslo ji siekia ir sieks. Tačiau ji gerai žino, kad LRS jau esamas organizacinis tinklas kiekvieno atveju yra mažiau „fiktyvus“ už ne vieną partiją ar grupę, kuri atstovaujama įvairiuose „veiksniuose“ ir drįsta kalbėti lietuvių tautos vardu.

Visų šių projektų realizavimas yra lengvai įmanomas, tik reikia, kad mūsų tautiečiai efektyviau paremtų šį reikalą. Bet sprendžiant iš to, kad jie iki šiol „NL“ sp. b-vę gausiai parėmė, pirkdami šerų, aš esu optimistiškai nusiteikęs ir tikiu, kad po šio mano kvietimo, šerų pirkimas bus net gyvensnis, negu iki šiol jis buvo — baigė savo pasikalbėjimą p. Juškevičius.

Jurgis Knystautas.

KAS DEDASI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

kai. Kolchozininkai yra tiesiog pririšti prie kolchozų. Jei galėtų, visi pabėgtų į miestus ar į fabrikuos. Tačiau nuo žemės niekas neatleidžiamas. Ir šito nuostato labai griežtai žiūri. Ne vienas už savivališką pabėgimą iš kolchozo buvo jau nubaustas po 3—4 metus kalėjimo.

13. O Iljičo (Lenino) elektros lemputė kolchoze dega?

— Greičiau vilko akis, bet ne Lenino lemputė. Kas taip skelbia, visiškai nepažįsta dabartinio Lietuvos kolchozininkų gyvenimo. Juk Lietuvoje „nepatenkintų nėra“. „Kas nepatenkintas“ ir tą savo nepasitenkinimą kuria nors forma viešai parodo ar pareiškia, tas tuoj pat „sutvarkomas“.

14. Koks gyvenimas kolchozuose?

— Reikia gerai pažinti visas jų gyvenimo sąlygas. Jei pagal sov. sistemą kiekvienas darbininkas ir šiaip gyventojas stengiamasi vienu ar kitu būdu prižiūrėti fabriką ar ūkinę ir padaryti specialistu, kuris būtų „pritvirtintas“ prie tos vietovės ir praktiškai nenorėtų ir negalėtų laisvai judėti, tai ypač šia prasme prie žemės neatšaukiamai yra „pritvirtinti“ kolchozininkai. Kas kolchozininku gimė, tas, galima sakyti, tokiu turės ir mirtį. Tiesa, vad. kol. ūkio įstatymu kolchozininkui leidžiama laikyti vieną karvę, porą avių, porą šeimų bičių. Taip galima laikyti, bet tai dar nereiškia, jog iš tikro galima ir išlaikyti. Visą ką jam kolūkis duoda už vad. darbininką. Sov. sistemoj reikia atlikti bet kokią normą, visą, kas skirta. Todėl žmogus gauna praktiškai dirbti už vieną darbininką, kol skirtą normą atlieka, dvi dienas, o rudenį net ir tris. Jei žmogus per metus išdirba 150 darbdienų, tai labai gerai, gi reikia dirbti tada išsijuosus. Šiaip dažniausiai išdirba vos 100—110 darbdienų. Iš darbdienų — jis turi ir maitintis. Jei jo neatliksi, niekas neduoda tau bulvių, cukraus ir kitų gėrybių. Tiesa, kolchozininkui leidžiama pasinaudoti savo reikalams po 30—60 arų žemės, bet joje negalima sėti varpinių javų. Dažniausia ten sodinamos bulvės. Bet ir už tą žemę reikia nuo 60 arų atiduoti valstybei dar 6 centnerius bulvių, 40 kg. kiaušienos, apie 20 kiaušinių, už karvę 250 litrų pieno. Žmo-

gus dirba visus kiaušius metus, verčia tuos darbdienius vieną po kito ir viskas eina kolchozui, valstybei. Galų gale rudenį šeimai už visą tą plūšimą išieina tik po 3 kapeikas — vos druskai nusipirkti. Pirmiausia tenka atiduoti viską valstybei, paskui naliekanama sėklai, o vargšai darbininkai už jo kruviną darbą mokama diršėmis. Sistema sudaryta tokia, kad kolchozininkas nežino, kiek jis iš tikro yra uždirbęs. Pirmiausia viską atsiima valstybė ir kolchozas, o jei po tų visų atsiėmimų jam nieko nebeliks — niekas dėl to sau galvos nekvaršins. Sakys: maitinkis iš tų savo 30 arų... Taigi, viskas gražiai atrodo propagandoje, bet ne tikrovėje. Paprastai kolūkiams priklauso 600 — 800 ha žemės, jie turi kokius 20 karvių, šiek tiek gauna mineralinių trąšų, ir viskas. Traktorių stotys net keleri metai neišvežė kaip reikiant. Lietuvoj jaučiamas labai didelis darbo jėgos trūkumas. Tų žadėtųjų mašinų nematyti, bulves kirkuoja su kauptukais, daug kur jos palieka ir nekastos, avizos pūva laukuose. Jei žmonės galėtų patys tvarkytis kolchozuose, ir tai daug kas būtų kitaip, geriau. Iš pradžių taip ir buvo, bet vėliau atėjo įsakymas viską daryti pagal planą, todėl dabar, pamatę tą netvarką, nuleido rankas net ir tie, kurie išvyk tikėjosi, kad rasi, bus dar galima šiaip taip išsi-versti.

15. Ar yra ūkių nesuvarytų į kolchozus? — Taip, dar yra, bet labai mažas procentas. Tai dažniausiai tie, kurie seniau spyrėsi, nenorėjo eiti, o dabar jų nepriima jau patys kolchozai, nes iš jų — jokios tiems naudos. Taip pat yra kolchozams nepriklausančių ir tokių ūkių, kurie toli nuo centrų, žemė akmeninga, arba vieni smėlynai su ganyklomis.

16. Tad kaip iš tikro žmonės gyvena? — Visai, kaip tik bejamydami. Toks tas jų ten ir gyvenimas, lygiai, kaip ir aprūpinimas senatvėje, kuriuo taip mėgsta girtis bolševikų spauda. Kas neturi artimų giminių, gauna eiti į vad. senelių prievės. Bet ir už tą žemę reikia maistas blogas. O ir prieglaudų vaizdas labai liūdnas, seneliai varomi ir ten prie darbo, Nukelta į 3-čią puslapį.

JUOK'DARIAI...

Maskaradas...

„Liaudies Balsas“ skelbia Sūnų ir Dukterų draugijos maskaradą. Tai, tur būt, bus dvigubas maskaradas, nes ta draugija visą laiką daro maskaradą ir tikrai užsimaskuoja nuo daugelio gerų lietuvių. Sūnų ir Dukterų centras moka daryti maskaradus. Tikrai ar neateis laikas, kada maskos bus nutrauktos ir maskaradas bus baigtas. Gaila, kad dėl to mas karado gali nukentėti visai nekalti žmonės.

Komunistai mokysis istorijos. „Laisvė“ rašo, kad jos skaitytojai susidomėję Lietuvos istorija. Tai neblogas pasiryžimas. Tikrai reikia skaityti ne falisikuotą istoriją. Dr. Matulaičio istorija, jeigu ta, už kurią jis buvo komunistų likviduotas, neblogai parašyta. Tikrai, kažin, ar dabar galima gauti sovietuose nefalsifikuotą istoriją?

Pikietavimas — šlovė.

Komunistinė spauda koliojo, kaip imanydama, pikietavimą. Bet, staiga komunistams viskas persivertė viršun kojomis ir jie dabar pikietavimą jau laiko garbės dalyku. „Laisvė“ rašo: „mūsų pramogas pikietavimas — mums šlovė!“

Ko tai anksčiau komunistai rėkė prieš pikietuotojus?

O čia tai jau neteisybė. „Laisvė“ rašo, esą ji „vyriausiai lietuviškiems reikalams tarnauja“. Gal ir buvo kieno nors noras, kad taip būtų, bet iš jos skilčių dabar matyti tik tai vienas tikslas — tarnauti Maskvai ir rusiškam Lietuvos

KAS DEDASI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

gus dirba visus kiaušius metus, verčia tuos darbdienius vieną po kito ir viskas eina kolchozui, valstybei. Galų gale rudenį šeimai už visą tą plūšimą išieina tik po 3 kapeikas — vos druskai nusipirkti. Pirmiausia tenka atiduoti viską valstybei, paskui naliekanama sėklai, o vargšai darbininkai už jo kruviną darbą mokama diršėmis. Sistema sudaryta tokia, kad kolchozininkas nežino, kiek jis iš tikro yra uždirbęs. Pirmiausia viską atsiima valstybė ir kolchozas, o jei po tų visų atsiėmimų jam nieko nebeliks — niekas dėl to sau galvos nekvaršins. Sakys: maitinkis iš tų savo 30 arų... Taigi, viskas gražiai atrodo propagandoje, bet ne tikrovėje. Paprastai kolūkiams priklauso 600 — 800 ha žemės, jie turi kokius 20 karvių, šiek tiek gauna mineralinių trąšų, ir viskas. Traktorių stotys net keleri metai neišvežė kaip reikiant. Lietuvoj jaučiamas labai didelis darbo jėgos trūkumas. Tų žadėtųjų mašinų nematyti, bulves kirkuoja su kauptukais, daug kur jos palieka ir nekastos, avizos pūva laukuose. Jei žmonės galėtų patys tvarkytis kolchozuose, ir tai daug kas būtų kitaip, geriau. Iš pradžių taip ir buvo, bet vėliau atėjo įsakymas viską daryti pagal planą, todėl dabar, pamatę tą netvarką, nuleido rankas net ir tie, kurie išvyk tikėjosi, kad rasi, bus dar galima šiaip taip išsi-versti.

15. Ar yra ūkių nesuvarytų į kolchozus?

— Taip, dar yra, bet labai mažas procentas. Tai dažniausiai tie, kurie seniau spyrėsi, nenorėjo eiti, o dabar jų nepriima jau patys kolchozai, nes iš jų — jokios tiems naudos. Taip pat yra kolchozams nepriklausančių ir tokių ūkių, kurie toli nuo centrų, žemė akmeninga, arba vieni smėlynai su ganyklomis.

16. Tad kaip iš tikro žmonės gyvena?

— Visai, kaip tik bejamydami. Toks tas jų ten ir gyvenimas, lygiai, kaip ir aprūpinimas senatvėje, kuriuo taip mėgsta girtis bolševikų spauda. Kas neturi artimų giminių, gauna eiti į vad. senelių prievės. Bet ir už tą žemę reikia maistas blogas. O ir prieglaudų vaizdas labai liūdnas, seneliai varomi ir ten prie darbo, Nukelta į 3-čią puslapį.

JUOK'DARIAI...

Maskaradas... „Liaudies Balsas“ skelbia Sūnų ir Dukterų draugijos maskaradą. Tai, tur būt, bus dvigubas maskaradas, nes ta draugija visą laiką daro maskaradą ir tikrai užsimaskuoja nuo daugelio gerų lietuvių. Sūnų ir Dukterų centras moka daryti maskaradus. Tikrai ar neateis laikas, kada maskos bus nutrauktos ir maskaradas bus baigtas. Gaila, kad dėl to mas karado gali nukentėti visai nekalti žmonės.

Komunistai mokysis istorijos. „Laisvė“ rašo, kad jos skaitytojai susidomėję Lietuvos istorija. Tai neblogas pasiryžimas. Tikrai reikia skaityti ne falisikuotą istoriją. Dr. Matulaičio istorija, jeigu ta, už kurią jis buvo komunistų likviduotas, neblogai parašyta. Tikrai, kažin, ar dabar galima gauti sovietuose nefalsifikuotą istoriją?

Pikietavimas — šlovė. Komunistinė spauda koliojo, kaip imanydama, pikietavimą. Bet, staiga komunistams viskas persivertė viršun kojomis ir jie dabar pikietavimą jau laiko garbės dalyku. „Laisvė“ rašo: „mūsų pramogas pikietavimas — mums šlovė!“

Ko tai anksčiau komunistai rėkė prieš pikietuotojus? O čia tai jau neteisybė. „Laisvė“ rašo, esą ji „vyriausiai lietuviškiems reikalams tarnauja“. Gal ir buvo kieno nors noras, kad taip būtų, bet iš jos skilčių dabar matyti tik tai vienas tikslas — tarnauti Maskvai ir rusiškam Lietuvos

okupantui. Mes tikrai apsidžiaugtume, jeigu „Laisvė“ imtų rūpintis lietuviškais reikalais. Mandrappkis.

ŠAIPUVA.

Tarybų Lietuvos spauda pataria kolūkiams, sėjant, keikti Ameriką. Keiksmi bolševikams, matyti, atstoja trąšas.

Abisinijoje Kominformas, sakoma, įkūręs biurą, kuris mokys juoduokius virsti raudonais.

O Sodoma! O Gomora! Bolševikas Pruseika sumokėjo Amerikos teismui 5.000 dol., kad paliktų jį Amerikos kapitalizmo pragare! Matyti, Leonas nenori į komunistinį rojų, nes ten, sakoma, prisikeli-mo nėra, tik atsigulimas.

Komunistinėje Jugoslavijoje, sakoma, vieni sėja, kiti pjau na, todėl ūkininkai nusprendė iškirsti Titui titę ir neduoti derliaus.

Sovietų užsienio politika yra — lįsti, knisti ir žįsti.

Mano kolega prof. Naktibalda apie Bostoną rašo: „Miesto pareigūnai čia labai susirūpinę gyventojų saugumu. Vargiai rasi gatvę, kurios kietas cementinis paviršius nebūtų tirštai apklotas atliekamais laikraščiais ir popiera, arba nukritusiais lapais. Jei praėivis paslystų ant banano žievės, tai nieko nenukentėtų, nes minkštai nutūptų“.

Amerika, visgi pramoningas kraštas!

Azijoje, matyti, eina lenkty nės tarp ryžių ir rusų. Jei at-siras daugiau ryžių, bus ma-tai vienas tikslas — tarnauti rusų.

Prof. Šaipa.

W. CHURCHILLO DERYBOS SU J. SALINU

APIE LIKVIDAVIMA 50.000 VOKIEČIŲ

Winston Churchill pakartotinai skelbė, norįs pasimatyti su Stalinu ir išspręsti visus vakarų ir rytų sugyvenimo nesklaidumus. Dabar atsistojęs vėl prie Didžiosios Britanijos vairo, be bejo, stengsis įgyvendinti šitą savo sumanymą. Tad įdomu, koks buvo jo pirmas pasimatymas su Stalinu Teherane.

1943 m. lapkričio mėn. pabaigoj trys didieji-Churchillis, Rūzveltas ir Stalinas sutiko pasimatyti, kad išspręstų karo eigos pagreitinimą ir atvirai išsišnekejęs politiniais pokario gyvenimo klausimais. Stalinas sutiko tik į rusų kontroliuojamą Teheraną vykti, tat anglosaksai turėjo nusileisti. Churchill'is apsistojo britų pasiuntinybėje, o Roseveltas miešiai priėmė Stalino pasiūlymą apsigyventi sovietų ambasadoje. Visi posėdžiai vyko sovietams šeiminkaujant. Jie buvo skirti grynai kariniams reikalams. Bet kiekvieną dieną buvo rengiamos vaišės siauram ratelyje. Čia trys didieji, dalyvaudami tik su padėjėjais ir vertėjais, galėjo asmeniškai išsišneketi ateities politiniais klausimais visai atvirai.

Pirmos vaišės buvo Stalino rengiamos lapkričio mėn. 28 d. sovietų ambasadoje. Pirmą kartą teko Churchill'ui su Stalinu išsišneketi politiniais klausimais. Pasikalbėjimas sukosi apie pokarinę Vokietiją. Stalinas pareiškė savo didelį susirūpinimą vokiečių tautos atgimimui ir buvo įsitikinęs, kad po karo vokiečiai greitai laiku atkūsią jei nebūsianti suvaržyta jų pokarinė gamyba. Vokiečiai esą gabūs, darbštūs ir visai kam nagingi. Churchill'is siūlė įvesti kai kurių kontrolių, kaip antai: ginklų gamybos, lėktuvų pramonės.

„Ar Tamsta“, paklausė Stalinas, „uždrausi taip pat laikrodžių bei baldų gamybą? O vokiečiai gamino žaislinius šautuvus, kuriuos naudojo savo jaunimo kariniam apmokymui“.

Antrosios vaišės, vėl Stalino rengiamose, kalba apie Vokietiją buvo tęsiama. Nuotaika buvo labai pakili, ypač sovietų. Su šypsena lūpose Stalinas pasiūlė vokiečių generalinį štabą likviduoti.

„Visos Hitlerio galingos armijos branduolį“, tęsė Stalinas, „sudaro maždaug 50.000 karininkų ir technikų. Jei šie bus likviduoti karo pabaigoj, vokiečių karinė jėga bus išnaikinta“.

Tokio neatsakingo samprota vimo paveiktas, Churchill'is griežtai atkirto:

„Britų parlamentas ir britų tauta niekad nepakės masinių žudynių. Net jei ir karo aistroj bus leista pradėti, britai po pirmųjų skerdynių griežtai atsisiež prieš tuos, kurie yra atsakingi, Sovietai teneturi jokių iliuzijų šiuo klausimu“.

Stalinas, nebudamas Churchill'io protesto, dar kartą kartojo:

Atkelta iš 2 pusl.
gauna atlikti nustatytas „išdirbio normas“, nes sov. sistemoj „kas nedirba — tas nevalgo“.

17. Ar žmonės ten nespekuliuoja?

— Kur nespekuliuos. Bet negi iš gero. Jei būtų visko į valias, tada išnyktų ir visokios spekuliacijos. Gi spekuliuodami ir pirkdami juodojo biržoj gali gauti duonos kg už 2,80 rublio, už rugių centnerį juodojo biržoj ar slapta kolūkiu vedėjui mokama iki 300 rublių. Nors spekuliantai gaudomi ir dažniausia gauna po 7 metus kalėjimo, tačiau juodoji rinka neišnykusi.

18. Ką rodo kainų skalė?

— Kainos taip pat turi priderinti prie viso gyvenimo. Tiesa, gali ir Lietuvoje pamatyti taip pat sunkvežimių ir net automobilių, bet šiuos turi tik įvairūs kom. pareigūnai ar įstaigų šefai, enkavedistai, taip pat raud. armijos karininkai. Prastuomenė džiaugiasi, jei gauna išgyti nors dviratį. Ir tiems reikia daug pinigų. Dviratis kaštuoja taip vidutiniškai apie 860 r. Tiesa, šiaulių dviračių fabrike gaminami po 400 rublių, bet jie tinka greičiau vaikams važinėti.

Kostiumas juodojo rinkoj su pasiuvimu — apie 2.000, galima gauti metrą po 90 r., jei nutaikysi laimingą progą, sviesto kg gali gauti už 40 r., lašinių 36, čekoslovakų batai 450, už brezentinius batus 66, geresnius juodus 200 — 250, degtukų dėžutę 13 kap., apatinės kelnės iš Vilniaus medvilnės fabriko tiek 1947 m., tiek dabar, po atpigimo, tebekaš tuoja 30 r. etc. Su tuo kainų vadinamuoju atpigimu — tik ri juokai. Vienur skelbia pinigą, užtat atsigriebia kitur,

„50.000 turi būti sušaudyti“. Churchill'is užsigavo:

„Aš mieliau sutikčiau būti išvestas čia į sodą ir sušaudytas negu prileisčiau sutepti savo ir savo tautos garbę tokiu niekšišku darbu“.

Dabar prezidentas Roseveltas išsišneko, siūlydamas kompromisą: „Ne 50.000, o tik 49.000...“ Tuo jis norėjo viską juokais nuleisti. Deja, ne taip galvojo jo sūnus Elliott, kuris

pašokęs nuo kėdės, išdrožė kalbą sovietų garbei. Girdi, jis nuosirdžiai pritariąs maršalo Stalino planui ir esąs įsitikinęs, kad JAV kariuomenė tam sumanymui pritartų.

Churchill'ui beliko tik viena išeitis — apleisti pokylį. Bet vos jam apsisukus gretimam kambaryj, kaip maloni Stalino šypsena atsekė jį ir prašė užmiršti, kas buvo šnekėta, nes tai tik vieni esą juokai. Jis gir-

di nieko rimto negalvojęs, o tik norėjęs pasijuokti.

Churchill'is, kaip tada, taip ir dabar žino, kas slypi tokioose pasisakymuose. Jis puikiai suprato Stalino užmačias, bet dėl šventos ramybės grįžo prie bendro stalo.

Trečios vaišės įvyko lapkričio 30 d., Churchill'io gimimo dienos proga, britų pasiuntinybėje. Tai vienintelis kartas Teherane, kada Stalinas sutiko eiti į svečius. Bet viena sąly-

KAS DEDASI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

padidindami visokius mokesčius ar net kainas slaptais įsakymais palikdami tas pačias. Pvz., Miškų Pramonės Ministerija miško kainas atpigino, o netrukus atėjo slaptas iš M-jos įsakymas, kad kainos faktiškai paliekamos to pačios. Jiems svarbu propaganda prieš užsienį.

19. Darbo kontrolė?

— Darbo kontrolė yra labai griežta. Jei pavėluosi 5 minutes darbą, gali visai vietos netekti. Paprastai už pavėlavimus įskaito vad. „pragulka“ — tuoj atskaito 25 proc. mėn. atlyginimo. Pirmą kartą pavėlavus, atskaito 25 proc., bet vėliau — jau 50 proc. Jei pavė-

luosi 3 kartus ir tat oficialiai bus užfiksuota — išmes iš darbo ir nuteis 6 mėn. darbo stovyklos, jei ne daigau. Kalėjimų Lietuvoje jau yra per mažą, reikia statyti naujų. Darbo stovyklos yra Vilniuje, Praveniškiuose, Klaipėdoj, Šilutėj, Akmenėj, Telšiuose etc. Politiniai kaliniai išvežami į Rusiją. Iki 5 metų nuteistus dar laiko Lietuvoje, visus kitus — išveža. Politiniai iš Rusijos ir nebeįgrįžo. Jei ką ir parvežė, tai kitais tikslais.

20. Ar yra žmonių kategorija be pasų?

— Atskiros kategorijos nėra. Paprastai žmonės be pasų yra arba kalėjimuose, arba dar-

bo stovyklose. Iš ten išėjus ne paprastai sunku gauti darbą.

21. Ar tebėra išlikusi nors kokia priv. nuosavybės forma?

— Jos tokios, kaip kad ji seniau buvo, jau nėra. Viskas kom. santvarkoje tik valstybei ir valstybei. Yra vad. privati asmeninė judomoji nuosavybė: daiktai, drabužiai, knygos, apdaras etc. Senosios butų nenusavintos normos dabar žymiai susiaurintos. 1950 m. buvo išleistas įsakymas, kad ir nenusavintų nedidelių pačių pasistatytų namukų savininkai, kurie ir taip už juos gavo mokėti įvairius mokesčius, pristatytų savo nuosavybei patvirtinti reikalingus įrodymus.

22. Ar krašte lietuviai vieningi?

— Lietuviai tėvynėje yra vieningi, partijomis nesisaldę, apie jas ten pasnekama, bet vienas kitam stengiasi be pažiūrų ir įsitikinimų skirtumo kuo galėdami padėti. Išdavikų labai mažą. Jų svarbiausias rūpestis yra kaip patiemis išsilaikyti ir kaip išsaugoti kuo mažiau: siai sužalotą savo tautą. Visi jie teturi vieną priešą — tai okupantą. Ir visi tikisi, kad anksčiau ar vėliau, bet vieną dieną tikrai kraštas bus vis tiek išvadotas, o tuo pačiu atstatyta laisva ir nepriklausoma Lietuva.

23. Kaip jaučiatės Vakaruose?

— Kaip sapne. Visko dar gerai ne nesuimame, nes ištrūkus iš visuotinos vergijos ir staiga pasijutus vėl žmogumi, pirmiausiai norisi perduoti pavergtų brolių sutelktinį šauksmą laisviesiems Vakarams: SOS!

Šiais iš pirmųjų lūpų pranešimais šiuo patikslinamį ankstesniuose E. biuleteniuose paskelbti duomenys apie padėti Lietuvoje. (E).

ga buvo būtina, kad prieš Stalino atvykimą būtų įsileisti NK VD tarnautojai. Jie, anot Churnhill'io, iškniso visus pakampus, išrausiojo visas spintas ir išvartė visas pagalves. Stalinas linksmas atvyko su geležine apsauga ir rusų policininkai apstatė tuoj visas duris ir visus langus. Svečiuose Stalinas buvęs labai puikius nuotaikos ir kėlęs ne vieną tostą už gerą sugyvenimą.

Ketvirtos vaišės, Rosevelt'o ruošiamos, vyko vėl sovietų ambasadoje. Rosevelt'as gyvendamas sovietų ambasadoje, visą laiką buvo asmeniškai kontakte su Stalinu ir vengė be palydovų pasimatyti su Churchill'iu. Ką Stalinas siūlė, Rosevelt'as palaikė, ką Rosevelt'as siūlė, tam Stalinas pritarė. Stalinas prašė italų laivų, visi pritarė. Lenkijos klausimą palietus, Stalinas sakė, kad lenkų egzilinę vyriausybę ir jos draugai Lenkijoje turį ryšius su vokiečiais ir žudą partizanus ir todėl negalįs jos pripažinti. Lenkijos, Ukrainos ir Gudijos jis neatiduosi lenkams, nes tai sovietų etnografinės sritys. Stalinas pasakė, kiti pritarė, nes jie nesusigaudė padėtyje.

„Ar dar turite kokių klausimų?“ paklausė Stalinas. Rosevelt'as atsakė:

„Vokietijos klausimą“.

Stalinas atsakė, kad jis norįs suskaldyti Vokietiją. Rosevelt'as pritarė. Churchill'is ne Stalinas su Rosevelt'u pasikeisdami dėsto savo planus, kaip suskaldyti Vokietiją ir kodėl. Abu vienas kitam padėdami. Tik Stalinas vistik pralenkia Rosevelt'ą, pareikšdamas, kad visas vokiečių padermes reikia suskaldyti ir išblaškyti po visą pasaulį. Jei jie sieksią vėl susijungti, tai reikią pavartoti jėgą. Tik tokiu būdu bus galima esą taiką išlaikyti.

Tokias mintis išgirdo Churchill'is iš Stalino lūpų. Jis jų neužmiršo, nes vos metams praskluskus po Antrojo Pasaulinio karo, Churchill'is nukalė geležinės uždangos, terminą, savo garsioj kalboj Fultone, JA V., kviesdamas visą laisvą pasaulį susijungti prieš gresiantį pavojų iš sovietų pusės. Jis pirmas stojo į kovą už Vakarų Europos laisvą susijungimą į Suvienytą Europą. Jis pirmas iš įtakingų vakariečių permaitė Stalino niekšingus planus, bet ir vėl pirmas kelia sumanymą pasimatyti su Stalinu.

V. P.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

Kazys SKIRPA

Sukiliminės vyriausybės genezė

16. Noriu pastebėti, jog von Grundherr faktinai nebuvo joks nacių. Jis buvo senas Ausw. Amt'o pareigūnas dar nuo prieš nacionalsocialistinio režimo išgalėjimo Vokietijoje. Bet jis buvo stropus valdininkas, kokiuo Užs. Rkl. Ministerijos tarnautojas turi būti. Man buvo tekę dažnai turėti su juo reikalų kai Lietuvos Pasiuntinybė dar tebeveikė normaliai. Atliekant tuos reikalus, kai kada padiskutuodavome ir karščiau, bet niekad netekdavome susipykti ir buvome prieteliškuose asmeniškuose santykiuose. Taip ir ši kartą: nežinūrint, kad teko susikirsti, tačiau nesusipykom ir atsivėikimom kaip prieteliai. Buvau tikras, jog von Grundherr padarys visą, ką galės, kad konfliktas būtų nugalėtas ir nebūtume nustumti į priešišką padėtį.

Deja, galutinis klausimo su reguliavimas parėjo ne nuo Grundherr'o ir ne vien nuo Ausw. Amt'o... Todėl atsakymo nesulaukiau nei 23 birželio po piet, nei sekančią dieną. Tai buvo blogas ženklas. Jis kėlė didelio susirūpinimo ir vertė Lietuvos dipl. postą griebtis kraštutinės priemonės: bės veikimą Berlyne. Tai bukreiptis į patį Hitlerį, diploma-

tiškai prieš jį nusilenkti bei patenkinti jo ambiciją, kad tik kaip nors išgelbėjus Lietuvos nepriklausomybės reikalą. Be to, šis raštiškas kreipimasis į pačią III-jo Reicho viršūnę atrodė reikalingas dar ir tam, kad uždokumentavus prieš istoriją ir pačius vokiečius, jog iš lietuvių pusės buvo padaryta visa, kad išvengus galutinio santykių suirimo tarp abiejų kraštų ir tautų.

Kad nebenusidėčiau prieš taisykles, kurių tenka laikytis adresuojant raštus valstybės galvai, savo tą apeliavimą pasiunčiau per von Ribbentropą, kaip Reicho Užs. Rkl. Ministerijai, su trumpu lydraščiu, kuriame prašiau von Ribbentropą, kad teiktųsi suminėti raštą, kad perduoti, kam jis adresuotas. Abu raštus nunešiau į Ausw. Amt'ą asmeniškai ir juos įdaviau von Ribbentrop'o personalinei raštinei, būtent birželio 24 d. prieš piet. Be to dar pasiunčiau vieną formalinį raštą Valstybės sekretoriui von Weizsäcker'ui, prašydamas vok. Užs. Rkl. Ministerijos sutikimo, kad galėčiau tuojau atnaujinti Lietuvos Pasiuntinybės veikimą Berlyne. Tai buvo įteikta Ausw. Amt'ui per

specialų kurjerį tą pačią birželio 24 d. po piet.

Sutinku, kad šitoks raštų įteikimas svetimos valstybės Užs. Rkl. Ministerijai nebuvo reguliarus. Bet tai nebuvo joks nuosikaltimas. Svarbu, kad sakytų raštai buvo nunešti į Ausw. Amt'ą ir perduoti atitinkamoms raštinėms, kurios raštus, adresuotus tai įstaigai ir jos pareigūnams, priima ir juos užregistruoja į gaunamųjų raštų knygas. Tačiau, vokiečiai greitai susigriebė: bene sekančią dieną buvo duotas iš aukščiau nurodymas, kad Ausw. Amt. raštines jokių raštų iš Baltijo kraštų diplomatų nebepriminėti. Bet tai, jau buvo pervėlai: suminėti mano raštai jau buvo patekę į Ausw. Amt' o bylas, iš kurių istorija jų nebeišskus.

Atsižvelgiant fakto jog Ausw. Amt'as suskubo šitaip užsibarikaduoti, buvo aišku, kad kalbami mano raštai nepataikė į temą, t. y. kad jie kirtosi su priešiška Lietuvos atstatymui valia. Kad ją kaip nors palankus mums palankes ne prasme, dar kartą išbandžiau savo galimybes paveikti per vok. karščius. Iš šios pusės netik nesijautė nieko pikto, bet, atbulai, buvo galima pastebėti nepasitenkinimų ano meto vok. užsienio politika ir metodais. Pažymėtinas dalykas, kad tuo metu kai Ausw. Amt'as laikėsi užsibarikada-

vęs, iš vokiečių kariškių tarpo pasiekdavo mane sveikiniai su atstatyta Lietuvos nepriklausomybe. Todėl birželio 25 d. prieš piet painformavau kelis aukštesno laipsnio vok. karininkus, kurie tada užėmė atsakingas vietas vok. Karo Vadovybėje, ir prašiau prieteliškos pasipirties. Tai neliko bergždžia: buvo surašytas atitinkamas raštas ir Karo Vadovybės vardu pasiųstas Ausw. Amt'ui ir kitoms politinėms instancijoms... Bet ir tai ne pagalbėjo.

Atsakymo į visas mano pasitangas atkreipti Reicho vadovybė į politiniai blaivesnį galvojimą susilaukiau tik birželio 25 po piet. Bet jis atėjo ne iš vok. Užs. Rkl. Ministerijos, o per policijos įstaigą — Reicho Vyr. Saugumo Valdą. Buvau pakviestas ir ten nuvykti. Kokiuo reikalu, man nebuvo pasakyta. Tačiau nujaučiau, kad vokiečiai, vieton proto, ryžosi politinė beprotystei: sulaužius diplomatinis papročius, kalbėtis su manim per policijos organą. Būčiau galėjęs su tokioju pakvietimu nesiskaityti. Jug buvau teisėtos Lietuvos Vyriausybės akredituotas Berlyne ne tam, kad mane kas maltretuotų, bet atstovauti Lietuvą ir jos interesus santykiuose su Reicho Vyriausybe. Tačiau vistik nutariau pakvietimo neatmesti, kad neįsiutinus naciškos politikos egzektorių prieš mano kovos įteikęs formalų memorandumą

draugus Tėvynėje.

Nuvykus man į suminėti saugumo įstaigą buvau nukreiptas į svetimšalių skyriaus vedėją Policijos Komisarą Dr. Legat. Jis, lyg atsiprašydamas kad tu rėjo mane iškvieisti, paaiškino, jog jam esą pavesta pasiteirauti apie įvykus Lietuvoje ir paprašė, kad sudiktučiau apie tai mašininkei. Sutikdamas tai padaryti, pažymėjau, jog šitaip elgiuos ne dėl to, kad ši policijos organo reiklavimą skaitčiau suderinamu su diplomatiniais papročiais tarp valstybių ir pagrįstu tarptautinės teisės požiūriu, bet kad nenoriu kelti diskusijos protokolariu klausimu ir kad neturiu ką slėpti, atsižvelgiant jog tai kas įvyko Lietuvoje, jau tapo viešu dalyku.

Pranešimą sudiktavau maždaug taip, kaip faktinai buvo, būtent, kad pirmieji sukilimo paruošimo daigai buvo pasėti mano paties laike atsilankymo Kaune 1940 m. birželio pabaigoje; kad iš pat pradžių buvo numatytas aiškus tikslas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę; kad vėliau šiam tikslui įvykdyti susikūrė Lietuvių Aktyvistų Frontas, kurio priekyje stovėjau asmeniškai; kad apie šios organizacijos buvimą ir tikslus vokiečiams buvo žinoma, ir kad aš painformavau vok. Karo Vadovybę iš anksto apie tai, su kuo jai tektų skaitytis, jei kiltų rusų - vokiečių karas; kad birželio 19 d. esu įteikęs formalų memorandumą

vok. Užs. Rkl. Ministerijai, su gestijonuodamas nedaryti kliūčių paskelbimui Lietuvos Vyriausybės dar prieš karą ar jo išvakarėje ir lojaliai tai ministerijai išpėdamas jog kalbama Vyriausybė gali būti paskelbta sukilimo pasekoje, jei to nebūtų padaryta iš anksto, ir kad sukilimas buvo nukreiptas ne prieš vokiečių kariuomenę, bet prieš sovietiškuosius Lietuvos okupantus.

Kada visą tą jau beveik baigiau sudiktuoti mašininkei, kuri viską, ką jai sakiau, surašė, Dr. Legat, atėjęs patikrinti ar jau baigiau, atrodė, kaip ir nepatenkintas tuo, kad tokiais dalykais uždokumentavau. Jis nutraukė tolimesnį diktavimą pastatė man keletą konkrečių klausimų nuo savęs, ne piktai dadas, bet, kaip sakė, preciziškai. Tie klausimai buvo tokie:

„Kuo paaiškinti faktą, kad vokiečių kariuomenei žygiuojant pirmyn tapo Lietuvoje paskelbta Lietuvos Vyriausybė be susitarimo tuo reikalu su Reicho Vyriausybe?“

— Tai paaiškinama paprastai, — atsakiau iš savo pusės, išdėstydamas štai ką: pagrindi nis kiekvieno sukilimo tikslas yra visados tas pats — nuvers ti vyriausybę, jei netinkama, arba ją pastatyti, jei jos nebėra.

Bus daugiau.

Paremkime tautai nusipelnčius asmenis

Mūsų tautą yra ištikusi nelaimė, kokią žmonijos istorijoje nėra žinoma. Istorijoje yra žinomi pavyzdžiai apie didelio mąsto tautų trėmimus, bet nėra buvę baisesnio pavyzdžio apie pavergtųjų persekiojimus. Dabar didžiųjų valstybių imperialistiniai siekimai taip susiklojo, kad mažųjų tautų interesai tapo visai paminti.

Didžulę rusų imperiją valdė žmonės be jokios moralės, baisiai skurdę išaugę ir vildaus pilietiniame kare sužvėrėję. Kenčia pati rusų tauta, o dar labiau kenčia pavergtosios rusų tautos. Tų kančių gal nematyti ir apie grįžimą į tėvynę, bent šiuo metu nėra ko svajoti.

Dabar, kada jau su tremties sąlygomis pradėdame apsiprasti, kada mūsų didžiūma pradeda tvirčiau atsistoti ant nuosavų kojų — įsikurti, yra laikas apsidairyti ir gelbėti, ką dar išgelbėti galima.

Vienas tokių gelbėtinų reikalų yra mūsų tautai nusipelnusių asmenų likimas. Čia turiu galvoje mūsų buvusius profesorius, mokslo vyrus, menininkus, didžiuosius artistas, rašytojus, poetus, visuomenininkus ir t. t.

Jie buvo tampriai suaugę su mūsų laisvos ir sveikos tautos kūnu. Jie kūrė ir krovė mums dvasinius turtus, kurie sudarė mūsų tautos didybės pagrindą. Jų tarpe yra tokių, kurių darbai didžiūsis mūsų būsimosios kartos.

Visi tie žmonės, atsidūrę tremtyje, pateko į nepaprastai sunkias sąlygas, nes čia, beveik vieninteliu pragyvenimo šaltiniu pasidarė fizinis darbas. O jų tarpe yra daug tokių, ku

rie dėl sveikatos ir dėl senatvės ne visuomet begali uždirbti sau duoną. Jų vienas dabar šlavikas, kitas — tarnas, trečias — naktinis sargas, kurie nepakankamai gali užsidirbti pragyvenimą, o yra ir tokių, kurie to nepajėgia. Todėl kyla klausimas: ar nėra mūsų visų šventa pareiga jiems dabar padėti?

Nepriklausomoje Lietuvoje buvo įstatymas leidžias vyriausybei skirti tokiems asmenims pensijas iš valstybės iždo. Bet dabar, kada visi ryšiai su valstybe yra nutrūkę, tą pareigą turėtų perimti mūsų jautrioji visuomenė.

Yra labai gaila, kad iki šiol nesugebėjome sukurti vieningos lietuvių Bendruomenės. Nuo to labai kenčia mūsų bendrieji tautiniai interesai, nes turime begales klausimų, kurie reikalauja skubaus ir neatidėliotino sprendimo. Bet čia keliamasis klausimas turėtų būti sprendžiamas nelaukiant kol Lietuvių Bendruomenės organizacija galutinai susikristalizuos.

Iniatiavos turėtų imtis laikinoji Lietuvių Bendruomenės organizacija. Visur, kur jau laikinieji Komitetai yra sudaryti, reikėtų paskirti trijų asmenų komisijas, kurios turėtų pradėti lėšų telkimą šiam taip opiam šalpos reikalui.

Neveliant čia jokių partinių ir politinių ambicijų, reikėtų visiems vieningai prie šio kilnaus darbo prisidėti. Atrodo, kad čia nereikėtų nei didelės akcijos, nei propagandos, turint galvoje tai, kad mūsų tautinės savirabos jausmas dar tebėro nepažeistas.

VI. Bs. Toronto.

Mokslo-technikos naujienos

ŽMOGUS JAU TURI SPARNUS

Ligšiol buvo žinomi sparnuočiai paukščiai, kaikurios žuvis, kaikurie šliužiai ir keturkojai. Tiesa, žmogus sparnuotais piešia dar angelus.

Bet ir pats žmogus nuolat svajojo sparnus ir net apgailėtaudamas giedojo: „Kad man duotum, karvelėli, savo sparnus nors dienelei“...

Tiesa, žmogus naudoja lėktuvų sparnais. Deja, jie toli dar nuo individualinių sparnų. Bet... daugelis žmogaus svajonių jau įsipildė. Neabejotinai, kad išsipildys ir ši svajonė, ir žmogus pagaliau turės individualius sparnus.

Amerikos laikraštis „New Yorko Daly News“ entuziastiškai rašo apie būsimuosius Amerikos „sparnuotus pėstininkus“.

FELJETONAS.

BALYS-JONAS ARŪNAS

Dėl Dievo meilės, nepirkite namo

Aš, Polikarpas Usnėnas, gulėdamas mirties patale, su deformuotais šonkauliais ir iš Dievo malonės paskirtos vietos ištrauktais inkstais, prašau Tamstų susikaupti ir mane išklausyti.

Tamstos žinote, kad kiekvienas gyvas sutvėrimas, net moderniškoje virtuvėje sulysęs bei visokių gazų ir elektrų nukamuotas tarakonas ir tasai nori gyventi, džiaugtis limuzinų-televizijų amžiumi. O ką čia jau bekalbėti apie visų gyvių karalių — žmogų, kuris yra dažnai sutvertas ant Dievo paveikslu!

Aš, sakysime, laimingai išgyvenau 45 metelius be didesnių bėdų ir nelaimių, jei neskaityti tai, kad mano gyvenimo priesaiga — Anastazija — prieš keletą metų kočėlu išdūrė mano kairiąją akį. Bet tatau, atviraiariant, negalima lengva širdimi pavadinti nelaimės vardu. Tokie įvykčiai tenka užrašyti laimingo šeimyninio gyvenimo sąskaitėlen. Va, mirties patale atsidūriau dabar, įkai įsigijau nuosavą namą. Kartojau, idant tamstos nesuklystumėt, taip įsigijau nuosavą namą, o ne, — kaip dar Tamstos lengvai galitėte pagalvoti — antrą žmoną.

Visa istorija, imant nuo pašaknės, susidėjo taip. Bolševikų išvyti iš gimto sodžiaus, karo viesulų praleidome Vokietijoje. Čia, tame Adolfo krašte, buvo labai didelė pagarboje lašiniai ar bendru varduariant — kiaušė. Jinai bent kokia savo kūno dalimi galėjo pralaužti visokias gyvenimo statomas kliūtis. Ačiū, šv. Timotiejui, bėgdami iš gimtinių prisivertė ir ratus lašinėlių, kumpelių. O Vokietijoje, sakau, galvą turi toji mano Anastazija, tuos kumpelius pradėjom mainyti tai į žiedelius, tai auksinius dziego-relius. Pirma, žinoma, su prūsais, o paskui ir su savaisiais. Matai ir mūšiškieji, kai badas ėmė lankstyti pilvelius, pra-

KĄ SEIMININKĖS TURI ŽINOTI APIE VITAMINUS.

Rudens metu šeiminnkės daro visokias atsargas: raugina kopūstus, vekuoją burokėlius, persikus, slyvas, konservuoja morkas, pomidorus, baklažanus ir tt.

Tiesa, Kanados žmonės daugeliu atveju to nedaro — pasitenkina visokių „kenuotų“ maistu. Bet lietuvis, ypač tos, kurios neužmiršo lietuviškojo gyvenimo ir lietuviškųjų tradicijų, labai gerai žino, kad jų pačių pasigaminamas maistas yra ne tikta daug skanesnis, bet, kas ypač svarbu, daug sveikesnis.

Kodėl taip yra? — Q gi taip yra todėl, kad fabrikai, kurie „kenuoja“ maisto produktus, daugeliu atveju juos žymiai apgadina. Kenuojant, maisto produktai stipriai virinami, be to — apiberiami visokiais konservuojančiais milteliais, apipilami konservuojančiais skysčiais ir tuo labai apgadunami. Šeiminnkės gi, kai ruošia produktus žiemai, tokių priemonių nevartoja, — todėl jų paruošti produktai ir skanesni ir sveikesni.

Ypač svarbu žiemai paruošti žalių produktų, kaip kopūstai, burokai, pomidorai, baklažanai, pipirai, obuoliai, kriaušės, persikai, visokios uogos ir tt. Svarbu tai padaryti todėl, kad mokslininkai yra nustatę, kad tuose produktuose yra sveikatą ir žmogaus gyvybingumą palaikančių medžiagų, vadinamų vitaminais, be kurių žmogus, regis, be priežasties, susserga. Mat kenuojant maistą, fabrikai suardo tas medžiagas, o be jų maistas pasidaro nesveikas.

Šį kartą reikia susipažinti su vitaminais.

Mokslas surado, kad vitaminų yra kelios rūšys; iš jų svarbiausi keturi vitaminai, žymimi didžiosiomis abėcėlės raidėmis: A, B, C, D.

Negaunant vit. A pirmiausia susserga akys: džiūsta, silpnai mato ir gali apakti. Šis vitaminas saugo ir didina žmogaus atsparumą. Neseniai šveicaras Karrer surado būdą gauti gryną vitaminą A. Esant trūkumui vitamino A pirmiausia pradeda blogai matyti vakare, saulei nusileidus. Tai žino ir mūsų žmonės („vištalakis“). Seniau, kai išties gavėnia „sausai“ pasninkaudavo, „vištalakis“ buvo daug dažnesnis.

Vitamino A ypač daug yra žuvies taukuose, kiaušinio trynyje, svieste, morkose, (kuo geltonesnis sviestas ar raudonesnės morkos, tuo daugiau ten vitamino A) ir kt. daržovėse. Japonijoje seniau turtingi žmonės neretai sirgdavo nemažia liga vadinama „beri-beri“. Kodėl turtingieji? Mat,

dėjo gerbti kiaušę: lengvai maustėsi šliūbinius bei kitokias veislės žiedelius. Na, o paskui, ką čia Tamstas varginti žinomais dalykais. Paskui, va, truputį akmenėliais, truputį UNRO's pakietukais pamainikavome, vieną, kitą markelę, vėliau doleriuką prasimanėm. Atvažiuojame į Kanadą ne taip jau skurdūs, kaip IRO išduoti popieriai rodė. Čia, toje indėnų žemėje visus metus su Anastazija kvortomis prakaitą laistėm. Anastazija pas didžius ponus šunis šukavo, prausė, o aš — vienoje ligoninėje tokius vienaukusius puodus nešiojau.

Vieną vakarą, tokį su tamsiai mėlynu dangumi ir skaisčių mėnesio veidu, Anastazija prisiglaudė prie manęs ir sako: — Žinai ką, Polikarpėli, pirkime namą! Dabar visi suskiai perka, o mes juk su skatiku prie dūšios. Išileisime kvaterantus ir nepajusime, kaip skola bus išmokėta. Pamislyk, silek, kokios dabar nuomos! Patys mes už tą skylę mokame 12 dolerių savaitei! Be to, be namo šiame krašte žmogus jautiesi tarsi gyventum be škaplierių arba su svetimų vyrų.

— Ja, — sakau aš — neblogo mintis. Jei taip, sakysime, kokių 10 kambarėlių stubelę. Vienas kambarys ir virtuvė mums, o visa kita išsirendavojame. Apskritą sumelę doleriukų per mėnesį surinktumėm.

Šitoje vietoje Anastazija meniškai pliaukštelėjo liežuviu, kas reiškė visišką jos susižavėjimą.

Taip mes vieną vėlybą kovo mėnesio pavakari, kai jau oras buvo sklindas beartėjančio pavasario kvapų ir visokio amžiaus katinai vaikštinėjo plokščiais miesto namų stogais, imantriai užriestomis uodegomis, susikraustėm į nuosavą namą. Įsai turėjo raudonąjį dažytą stogą, baltus langus, priešakiniai gonkai buvo žali, tarsi sekminių vainikas, viduryje buvo pilna visokių triūbų, per kurias ėjo, pagal reikalą, šiltas ar šaltas oras, kitomis bėgo vanduo, o dar trečiomis tekėjo elektros galybė, paverčianti ir tamsiausią vakarą saulėta diena. Žodžiu — paskutinis technikos išmislas. Tiesa, tame stebuklų kupiname name tebuvo viena virtuvė, kurioje per didelę galią turėjo tarakonas ir kitokie neaiškūs kraujo vabalai. Tačiau toji kliūtis, dėka mano Anastazijos išradingumo, buvo greitai pašalinta. Nusipirkom keletą di-

KULTŪRINĖ KRONIKA

PASIRODYS LIERATŪROS LAIKRAŠTIS?

Literatūros ir bendrai meno srityje jaučiama didelė spraga. Ligšiol nėra nei kiek nors sistemingesnio lietuviškosios knygos vertimo, ypač objektyvaus vertinimo. Ligšiolinis lietuviškosios literatūros vertinimas daugiau ar mažiau yra daromas sroviniu arba, kas dar pras-

jie daugiau vartojo geriausios rūšies, skaniausius „poliruotus“ ryžius. Pašalinant ryžių grūdų žievele, sėlenas, nebelineka ir vitamin B, o dėl šio stokos ir serga „beri-beri“. Tos ligos žymiausi reiškiniai yra iš nervų sistemos pusės, todėl vitaminas B vadinamas antineuritinu vitaminu. Šio vitamino yra beveik visuose mūsų maisto produktuose, tat jo gauname pakankamai, todėl ir „beri-beri“ pas mus beveik niekuomet nepasitaiko. Ypač daug šio vitamino yra mielėse.

Trūkstant maiste vitamino C suserga seniai žinoma liga, vadinama skorbutu (dantų smegenys išbrinksta, greit kraujuoja, esti dideli kraujų išsiliejimai po oda ir kt. Skorbutas dažnas karo metu ir jūrininkų tarpe (dėl vartojimo se no maisto). Vitaminas C greit nyksta virinant valgį. Daugiausia jo randama apelsinose, citrinose ir visose žaliose daržovėse.

Vitaminas C gaminamas laboratorijose. Taipgi daug jo yra žaliuose kopūstuose, juoduose serbentuose, citrinose ir mažesniame kiekyje visuose vaisiuose.

Vitaminas D vadinamas antirachitiniu vitaminu, nes jei permažai jo gaunama, suserga rachitu (angliška liga). Ypač jautrus vaikais: kaulai suminkštėja, išsikraipo, vaikas išblyksta, susilpnėja. Negydant lieka visam gyvenimui kreivos galūnės (rankos ar kojos) ir kiti sutrikimai. Veikiant saulės spindliams (tokio veikimo ne bus jei spinduliai praeina pro stiklą) vitamino pasigamina vi sur žymiai daugiau (vasaros piene, svieste vitamino D daugiau).

Ypač šio vitamino yra žuvies taukuose, svieste, piene, kiaušinio trynyje. Kad maži vaikai nesusirgtų rachitu, patartina duot pirmais - antrais gyvenimo metais per žiemą žuvis taukų (pav. 1/2—1 arbat. šaukštelių). Negailėti gryno oro, saulės. Tenka pastebėti, kad šio vitamino mažai daržovėse.

Taigi, labai svarbu išsaugoti nesuardytus vitaminus, kurie maistui duoda gyvybingumą ir sveikatingumą. Tą gali šeiminnkės panaudoti savo šeimai sveikatai ir laimei.

čia „partinių požiūriu. Nėra nei literatūros sistemingesnio patiekimo skaitančiai visuomenei. Pagaliau lietuviškoji visuomenė, kuri ypač nemoka svetimųjų kalbų, tartum atskirta nuo viso žmonijos literatūrinio pasaulio. Lietuviškoji spauda tiktai mažomis išimtimis retkarčiais patiekia vieną, kitą vertimėlį iš svetimų kalbų.

Mums teko sužinoti, kad yra projektuojamas leisti literatūros laikraštis, kuris šią didelę spragą užpildytų.

Projektuojamas literatūros laikraštis patiektų lietuviškos literatūros — novelių, romanų, ir, kas labai svarbu, duotų pasirodančiųjų lietuviškosios literatūros veikalų grynai literatūrinį vertimą, paremtą objektyviu literatūros vertinimo metodu, laisvu nuo bet kurių srovinių arba partinių įtakų.

Toks laikraštis tikrai būtų labai naudingas. Ką plačiau sužinoję, pranešime vėliau.

POMIRTINIS BALIO SRUOGS KŪRINYS

Jau išleista Balio Sruogos istorinė dramatinė kronika „Kazimieras Sapiega“. Tai yra 4 veiksmų, 9 paveikslų dramatinis veikalas, apie 300 puslapių dydžio. Knygos gale įdėtas J. Blekaičio straipsnis — „Balio Sruogos teatro bruožai“. Viršelį ir titulinį puslapį piešė dail. Albinas Bielskis. Tiražas 700 egz. Kaina 2.50 dol. Išleido knygų leidykla „Terra“, 748 West 33rd St., Chicago 16, Ill., USA. Knyga gaunama leidykloje arba pas platintojus.

Knyga išleista gražiai, estetiškai.

TORONTO „AUŠROS“ CHORAS

Spalio 20 d., kai Eatono auditorijoje koncertavo B. Brazdžionis, A. Gustaitis ir H. Kačinskas, parapijos salėje seniai jau besirodęs „Aušros“ choras, kuriam vadovauja P. Motiejūnas ir kuriame iš 50 dalyvių belikę tik 27, davė ir koncertą.

Kai dabar Torontas liko visai be chorų, tai yra labai malonu, nes senasis ir daug pasidarbęs choras išėina į lietuviškosios dainos puoselėjimo areną. Gaila, kad p. Jokubynas pranešė, jog tai gal bus paskutinis choro pasirodymas. Choras, kurį daugumoje sudarė senosios imigracijos žmonės, būtų labai vertingas ir brangus lietuviškųjų dainos barų dalyvių ir pagyvinti.

Deja, kaip visur, taip ir čia, matyt, reikiassi tulos skaldymo tendencijos. Lyg choras daug įdomios medžiagos.

desnių dėžių, atitvėrėm kiekviename aukšte po kampaną, apdazēm skaisčiom spalvom, nekuklius plyšius užkamšēm kramtoma guma (jos pernelyg daug sugromuluoja mano mie-la Anastazija). Žodžiu, po nepilnų dviejų savaitių jau skaitėm tautiniame laikraštyje tokį savo skelbimą:

„Dėmesio mieli tautiečiai - patriotai! Naujai tautiškais motyvais dekoruotame name tuojau išnuomojami du butai (po 2 kambarius ir virtuvę), pirmame ir antrame aukšte. Virtuvės įrengtos pagal paskutinę kanadišką madą. Judantis vanduo abiejų gatunkų, t. y., pagal užmačius šiltas arba šaltas. Misinginiai kablai virtuvės nočynoms susikabinti. Iš kambarių žavingiausi vaizdai į visas pasaulio šalis. Pa-geidaujamos tik bevaikės šeimos ir su pastoviomis pajamomis. Civiliai susituokę ar gyvenę, dėl likimo užmačių, su-žiedotinių stone, taip pat maloniai kviečiami.

„Ten pat išnuomojami du atskiri kambariai viengungiams. Pilnai apstatyti. Lovos su sprandžynavais šienikais. Apžiūrėti galima kasdien bent kokiū laiku. Su didžia pagarba Anastazija ir Polikarpas Usnėnai, 167 Bėro Arklio Blv.“

Žinia, už tokį apjovinimą teko brangokai sumokėti, bet jau trečią dieną turėjome pilną namą nuomininkų.

Pradžioje gyvenimas ėjo sklandžiai ir be didesnių nesuskipratimų, bet staiga debesis pakilo antro aukšto apartamentų. Ten gyveno kadaise Lietuvoje buvęs dvaro kerdžiūs — Putramentas Pakinklis — ir tikrai vėliau, per kažkurį užtartiną ir mokamąją kuopą, išsimušęs į geležinkelio policininkus. Taigi tasai Putramentas vieną subatvakarį prirėmė mane prie sienos:

— Tai, kaip gi, gaspadoriau, rodos buvo derėta, kad bus šiltas vanduo?! O dabar žmogus nei šeštadieniais padoriai blaundy susišlapinti negali. Kas čia per tvarka... Mane suėmė pyktis, tulžis pašoko:

— O jau dažnai ponas Lietuvoje po vonias puškinaisi? — sakau. — Prieš didžiąsias šventes džiaugiais, kad šluot-raiziu nugarą paplakdava kioje pirtelėje. O dabar mat, kas šeštadienį užsimanė. Ciesorius, matykite, atsirado. Šildome vandenį kasdien, o ką aš padarysiu, kad neužtenka. Be to, ir kuras toksai brangus.

— Čia, Tamstos žinote, tasai policininkas išpūtė krūtinę tokią didelę, kaip kariško orkestro būgnas.

neturėjo kito laiko vakarienei, būtinai suruošė ją tada, kai dieji lietuviškojo žodžio meisteriai davė literatūros vakarą. Kam gi šitas „ožiškas“ užsispyrimas ir kam šitas skaldymas? Nenuostabu, kad tokiems reiškiniams pasireiškiant, jau kalbama apie paskutinį pasirodymą? Ar ne geriau būtų, jei-gu visi tie, kurie tam chorui siaip ar taip vadovauja, atsisakytų nesantaikos, rastų bendrą kalbą su visais lietuiviais ir vieni kitiems nekaišiotų baslių į lietuviškus ratus?

Dalyvis...

SUBADĖ ATOMO SKALDY MO IŠRADEJĄ

Pirmasis praktiškai skaldyti atomą išrado vokiečių fizikos profesorius Otto Hahn. Už tuos didžius išradimus prof. O. Hahn 1944 metais buvo apdovanotas Nobelio premija, kuri jam buvo įteikta tikta po karo, nes Hitleris jam neleidė priimti mijos priimti ligi jis valdė Vokietiją.

Šiomis dienomis Goetingeno mieste kažkoks beprotis ir pik tavalis žmogus gatvėje užpuolo prof. Hahn ir subadė peiliu. Prof. O. Hahn dabar turi jau 72 metus amžiaus.

DAKTARĖ DREVINSKIENE pradėjo dirbti St. Mary ligoninėje laboratorinį darbą, bet tikisi netrukus pereiti dirbti dantų klinikoje, pagal savo specialybę.

DIDELIO ANGLŲ DAILININKO DARBAI PARODOJE

Šiais metais sueina 100 metų nuo to dideio anglų dailininko J. M. W. Turner mirties. Ta proga the Art Gallery of Toronto surengė parodą, vadinamą „J. M. W. Turner Centenary Exhibition“.

Parodoje yra 50 aliejinių ir vandeninių dažų darbai, kurie surinkti Amerikoje, Britanijoje ir Kanadoje.

Galerijoje tą pačią dieną atidaryta ir „The Canadian Crafts“ paroda.

Abi parodos veiks iki lapkričio mėn. 18 d.

— Baletu solistė A. Šlepetytė New Yorke pradėjo dirbti televizijoje.

— Spalio 13 d. Philadelphijoje koncertavo op. sol. J. Au gaitytė.

ATSIŪSTA PAMINETI

„KARYS“ 12 nr. didelis, 32 puslapių nr., labai gražiai išleistas, labai įvairaus turinio, įdomiai iliustruotas.

„TECHNIKOS ŽODIS“

7 nr. Turiny: prof. Končias, inžinierių: Gimbutis, Kauno, Paškevičiaus, Burbos straipsniai ir kronika.

„SKAUTŲ AIDAS“

10 nr. Gražiai iliustruotas. Turiny mo tendencijos. Lyg choras daug įdomios medžiagos.

Aktualios vietovės.

SUECO PERKASAS

Daug nereikia kalbėti apie tai, kokią didelį svarbumą žmoniui turi tokie perkasai, kaip Sueco arba Panamos. Todėl labai suprantama, kad jų kasi-mu nuo seniai domėtasi ir tiems perkasams išleista daug pinigų ir net sudėta žmonių aukų.

Nenuostabu, kad ir dabar, kai kilo Sueco kanalo kivi-rčas, ši sritis ir įvykiai joje traukia žmonių dėmesį.

Sueco kanalas nepaprastai su trumpina Europos susisiekimą su Azija ir Australija. Jei nebūtų šio perkaso, tektų laivams plaukti aplink Afriką, o tai pail-gintų kelionę visu mėnesiu.

Sueco kanalo istorija ilga ir įdomi. Esamasis Sueco kana-las jau ne pirmasis. Egiptėnai kanalą, kuriuo galima būtų plaukti iš Viduržemio į Rau-donąją jūrą, buvo iškastę dar anksčiau prieš mūsų erą. Kana-las, kuris ejo per Nilo upę ir Timsah ežerus, buvo iškastas prieš 600 m. ligi Kristaus. Vė-liau, keliais atvejais, kanalas buvo užleistas, užgrūvęs ir vėl atnaujintas. Tokia padėtis tę-sėsi apie 1000 metų, kol 1859 m. buvo pradėtas kasti esama-sis kanalas, tiesesne linija ir trumpesnis.

Pagal sutartį kanalas yra visada ir visiems atdaras, Ang-lijai kanalas yra „gyvybinis ke-

lias“ į Indijos vandenyną ir į rytinę Afriką.

Pagal 1859 metais sudary-tą sutartį Egiptas davė leidi-mą (koncesiją 99 metams) ir darbo jėgą. Bekasant kanalą nuo įvairių ligų mirė 250.000 darbininkų.

1869 metais lapkričio 17 d. buvo atidarytas Sueco kanalas susisiekimui. Kanalas yra 103 mylių ilgumo. Kanalo kasimą suplanavo ir pravedė prancū-zų inžinierius ir diplomatas Fer-dinand de Lesseps. Prancūzai davė kapitalą kanalui kasti, o Egipto tuometinis valdovas da-vė darbo jėgą. Užtat kanalo nuosavybė buvo padalinta: di-džioji kanalo kompanijos akci-jų (šėrų) dalis teko prancū-zams, o mažoji dalis teko Egi-p-to valdovui. Vėliau, 1875 m., kada Egipto voldemui prireikė pinigų, jis savo šėrus slaptai pardavė Anglijai — už 20 mil-dol. ir tokiu būdu anglai tapo kanalo šeimininkais. Pagal su-sitarimą kanalas iki 1968 metų lieka tarptautinės Sueco kana-lo kompanijos rankose, o pas-kui pereina į Egipto nuosavy-bę. Kompanijos buveinė yra Paryžiuje. Kompanijos pajamas sudaro duoklės iš plau-kančių per kanalą laivų. 52 proc. šėrų yra prancūzų ran-kose, 44 proc. yra Anglijos iš-do nuosavybė ir 4 proc. šėrų plaukioja po visą pasaulį ir kar-

tais yra perkami ir parduoda-mi tarptautinėse biržose. Iš vi-so yra 800.000 šėrų.

Pagal anglų 1936 metų susi-tarimą su Egiptu, Anglija turi teisę kanalą saugoti ir laikyti prie jo 10.000 vyrų ir įvairių pagelbinių karo pajėgų. Sutar-tis buvo padaryta 20 metų, bet Egiptas dabar ją vienašališkai nutraukė. Kada 1936 metais anglų kareiviai pasirodė Egipte pagal tą sutartį, egiptiečiai juos sveikino, kaip savo ap-saugotojus. Mat, tada Musso-linis smarkavo Italijoj ir darė savo avantiūrą Abisinijoj. Egi-p-tas žinojo, kad italai gali pasi-rodyti ir prie Sueco kanalo, o todėl džiaugėsi, kad anglai pa-siėmė saugoti tą kanalą nuo pasikėsinimų.

Antrame pasauliniame kare Egiptas buvo ginamas anglų kariuomenės. Patys egiptiečiai neprisdėjo niekuo prie savo krašto gynimo.

Dabar Amerika ir Anglija siūlo Egiptui, kad Sueco kana-las būtų ginamas anglų, ame-rikiečių, turkų, prancūzų ir nesikiša.

Laiškas iš Maroko

Malonus Pone Redaktorium!

Tikiuosi, kad Jus pasiekė ma-no paskutinis laiškas iš Mada-gaskaro. Aš jums nerašiau ja-me apie mano staigų išvykimą šiaurės Afrikon. Nerašiau dėl to, kad visiškai nieko nežinojau apie šią kelionę.

Gyvenom ramiai ir visiškai nieko nenujautėm ape šį stai-gų kariuomenės dalinių kilno-jimą. Bet vieną naktį aliarmas ir, skubiai susikrovę savo visą turta, išvykom Tamatavon (svarbiausias Madagaskaro uos-tas), o iš ten net nespėjė atsi-sveikinti „Ramatuas“ (vietinės merginos) skubiai išplaukėm Afrikon.

Ir, štai, dabar aš esu pran-cūzų Maroke kaip atostogi-ninkas. Mat, už du ir pusę me-tų prakeiktos džiunglės gavau du mėnesius poilsio. Nebloga čia, bet staigus klimato pakei-timas paguldė keletai dienų lo-von.

Tačiau nieko ypatingo. Da-bar vėl esu sveikas ir galvoju, kas daryti atostogoms pasiba-gus? Pabaigti amžino kario gyvenimą, t. y. — tapti vėl ci-viliu, ar stoti puskarininkų mo-kyklon, po to pasirašyti vėl me-tams ar dvejiems įsipareigoji-mus ir važiuoti Indokinijon su

vietminh'ais po džiungles pa-sišaudyti? Ir šiuo klausimu dar nieko nenusprendžiau. Pa-gyvėsim pamatysim.

Nusibodo jau pusiau alka-nam amžinai būti, rankioti nuo rūkas ir keikti nepaprastai ašt-rią discipliną. Bet civilinio gy-venimo perspektyvos, mums svetimšaliams, taip pat neper-puikliausios. Vienas kitam prieštaraujanti gandai apie mū-sų likusių be vietos lietuvių ateities planus visiškai nepa-dršina. Tai yra, dėkui Die-vui, tik gandai, bet nepapras-tai tarp mūsų reta lietuviška spauda, deja, jų neišblaško. Būtų labai malonu, kad bent (Nukelta į 6 psl.)

SAFE MAISTO SIUNTINIAI EUROPON!!!
IR SPECIALUS KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į VI-SAS VOKIETIJOS ZONAS. Garantuotas be jokių maitų nemokamas pristatymas tiesiog į namus iš Hambur-go sandėlio. Reikalaukite mūsų pilno kainoraščio.
SAFE REG'D., 1410 Stanley St., Montreal P. Q.
(Tel. BE 4506)

Estiška kailių prekyba siūlo Tamstoms gražius, aukštos kokybės

Kailinius paltus

fabriko kainomis. Galima ir išsimokėjimui. Atsilanky-kite ir įsitikinsite.

Darome taip pat pataisymus perdirbimus.

Kailininkas A. KOTKAS.
1481 Bishop St., Apt. 3,
Montreal. Tel. BE 4075.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323 J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. SUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lie-tuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS
L. ARMALIS

76 Culver St., SIMCOE, Ont.

ATIDARĖ LAIKRODŽIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ:

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

PUIKŪS

KARAKULINIAI PALTAI

nenešioti, vėliausios mados, didelio ir vidutinio ūgio.
Pigu — \$ 125.000. Teriautis tel.: GR 1827

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.
DIDELIS PASIRINKIMAS
geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas
SĄŽINGINGAI IR GRAŽIAI.
Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.
Telefonas: ME 8522.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Pristatymas į namus, o penktadieniais ir į Longeuil. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Jei norite pirkti ar parduoti na-mus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

žėlusias ausis šnabždėti, įvyko toji skaudi nelaimė, išpyrusi mane kone tiesiai į kapų duobę...

Sekminių šeštadienį, nuomininkai ėmė nuo ankstyvaus popiečio mirkyti šanarius vonioje. Vienas dar prakaito nuo nosies galo nespėja nubraukti ir vonios duris užtrenkti, o jau vidun virsta kitas. Aš rūsyje vargstu prie tos vandens šildomos mašinos — kranelį dešinėn tai kairėn sukinėju. Ir žinote, vis pritūpęs. Pakinklius pakirto, blauzdos ėmė virpti, o galo nesimato. Pagaliau vonion įvirtė Simonas Ropė (jo tapatybę lengvai nustatau ir per mūrinių sienų užtvaras pagal griausmingą čiudėjimą). Tasai piliėtis dirba kokioje tai liejykloje, kur iš čigūno lieja paravakams ratus ir kitokių baisyai didelių ir juodus daiktus. Kiekvieną dieną iš darbo jisai grįžta taip suodinas, kad ir patsai pragaro viešpats galėtų pasididžiuoti turėdamas savo karalijoje tokį sutvėrimą. Mano tauraus kaimyno — anglo Šmito — gryno kraujo šuo, žinote toksai, kreivomis kojomis ir užlaužtu pasturgaliu, kar-tą, pamatė grįžtantį iš darbo suodina Ropė, taip persigando, kad tris dienas netiktai rimtai negalavo vidurių sutrikimu, bet neišdavė jo šuniško balso ir negalėjo net uodegos pa-judinti.

Taigi, va, tasai Ropė įvirtė vonion ir, žinoma, tuojuo jam marias karšto vandens! Visus čiapus atsuko ir paten-kintas čiando, atseit, iš šnervių suodis pučia. Po kokių pen-kių minučių aš šilto vandens kranelį ėmiau ir užsukau. Mau-dykis, pamaniau, veršiau, ir drungname vandenyje. Pagaliau mane ir griaudulys suėmė: pamanykite, sekminių vakaras, čia pat panosė ežeras, galėtų nueiti ir nusimaudyti. Bet ne, laužiasi vonion. Kad jau moka 20 dolerių už visą savaitę, tai įmanyti, širdį tau per ausį ištraukti!... O, rodos, ir taip jau tų vigađų visokių negailim. Pamanykite, iki pat šv. Stani-slovo šilumą davėm ir dar kokiai! Gryna alyva kūrenome, o tatai, tamstos, nuogą pinigą kaštuoja. Anot mano Anasta-zijos, tie ubagai Lietuvoje neturėjo aivovs nei „Singerio“ mašinai patepti, o dabar mes visą namą jiems alvva šildome! Išeinamoje ružavu popieriu išmušėm, švelnaus popierio, tar-si peteliškės sparnas, rutulį kas dvi savaitės pakabiname. Lietuviškai gali su abiemis savininkais susikalbėti, o jiems vis dar negerai!... Tokios ir panašios mintys sriuveno mano blizgančio pa-

kausio gelmėse. Tačiau Ropė tik čiando ir nesigirdėti jokio vandens pliaukšėjimo, atseit, laukia daugiau šilto vandens.

— Nagi, — pamaniau, — lauk tu, slonio, triūba, nesu-lauksi! — ir pykčio suimtas visus kranelius užsukau. Da-bar, imperatoriaus gimnaiti, nei šilto nei šalto nebegausi... Atsisėdau šalia mašinos. Kairė blauzda ėmė švelniai šilti nuo vandens bako. Prisiminimų sriautas krūtine už-liejo. Širdis ėmė šonkauliuosna daužytis. Gyvu paveikslu atgimė prieš daugel metų atgyventas sekminių pavakarys. Aplinkui žydinti pievą, vakaruose nuraudusi saulė beržyną glamonėja, kažin kur, jausmų nesuvaldanti višta kudakuoja. Anastazija padeda galvą ant mano peties, į neužmatomus to-lius įsmeigia kairią akį, o dešinę žiūri į mane ir sako:

— Šlieke tu mano, myliu tave kaip nežinau ką... Juk tu manęs nepameši ir neprąšysi Berčiūnų Magdės sijono kvoldose.

— Ką tu čia, Anastazija... Po Sekminių keliam vese-liją. Jau salyklą daiginiu.

Anastazija dar standriau prie manęs prisiglaudžia, o jos blauzda ir per milo kelnes pagundišką šilumą lieja. Kaip va, dabar toji vandens šildomoji mašina.

Staiga vandens šildomos mašinos viduriuose kažin kas sugargaliuoja ir nutraukia mano svajų giją. Žiauriai. Kaip piemuo naginės apyvarą. Po to, pasigirsta toksai keistas šniokštimas. Tarsi kas orą per kiauř krūminį dantį pūstų. Ir, tegul Galybių Viešpats būna gailestingas mano dūšiai, dar man nesusivokus iš kur tie paslaptingi garsai imasi, kad jau trenks!... Akyse sumirguliavo tūkstančiai žvaigždžių, kažin koksai gelžgalis spyrė į pilvą, kitas trenkė galvon, o paskui viskas aptemo.

Kai atsigavau, visas rūsys skendėjo pilkuose garuose ir tame rūke neiškiai juodavo gresminga Anastazijos po-vyza.

— Katilą susprogdinai minkštaproti! Įprileisk mat, durnių prie mašinos! — Anastazijos balsas anaipolt nešvel-nus. — Kelkis, ko čia drybsai, kaip šlapias maišas!

— Mirštu, — sakau — šauk kuniga!

— Nebijok, tokių su nesukietėjusiu mamonėliu niekur nereikia...

Na, tai dar kartą šaukiuosi į jus iš mirties patalo:

— Dėl Dievo meilės, nepirkite namo!...

— Turit užtekti, pirk didesnį katilą! — sušuko — 20 dolerių tai moki kas savaitę paimti!... Tegul sausgėla su-traiško mano šanarius ir iškraipo šonkaulius, bet tokio bez-mėno aš nespėnavau prisigėręs ir bjauriausio samagono. Aš, kaip su žmogumi norėjau pasikalbėti, o jis čia man pamok-s-lus sako! Nebus šilto vandens, — išeinu...

— Nieko nepabaidysi. Gali eiti... — sakau. Už tuos ke-lis dolerius nemanyk, kad aš savo Anastaziją krosnin įgrūsiu, idant tu šiltame vandenyje kasdien mirktum! Nesulauksi!...

Tai žinote, ką, tasai buožglavis ėmė kitą šeštadienį ir išėjo. Vėl teko laikraštįje garsintis ir ant bažnyčios durų popierius lipdyti, pakol gavome naują gyventoją.

Vieną pavakarij Anastazija mane įsitempė rūsin, įrisi-vedė prie tos vandens šildomos mašinos ir sako:

— Polikrapėli, šlieke mielas, žinai koksai dabar svietas pasidarė. Nešildysime vandens, vėl kas išbėgs. Reikia rodą daryti. Mane Blauzdiene pamokino. Šildysi jiems vandenį, pagal jų užmačias, niekada neužteks. Bet, va, šeštadieniais, kai pradeda praustis, reikia daryti taip. Išgirdai, kad jau leidžia vandenį, tegul leidžia. Po kokių penkių minučių imk ir užsuk tą kranelį. Šiltas vandenėlis iš karto stop. Reiškia, pasibaigė. Daugiau nėra. Amen. Žinia, kad nusipraus ir su mažiau vandenio. Kai kitas ateis vėl taip pat — truputį lei-di, o paskui vėl tą kranelį... Visai neduoti šilto vandens neišeina. Blauzdiene sako, kad jie su vienu bakeliu taip vi-sus gyventojus išmaudo. Tik, Polikarpėli, neužmiršk va, šitą kranelį...

Mane Anastazijos išmislingumas sužavėjo. Aš gerai įsižiūrėjau kranelį ir dar tikrumo dėliai paglosčiau jo misin-ginę galvutę.

Taip šilto vandens klausimas ir tapo išspręstas mūsų naudai. Šeštadieniais aš pasisukinėju rūsyje ir vis tą kranelį pasukinėju. Niekam nė į galvą, ko gaspadorius kiekvieną šeštadienį po rūsį maišosi. Ar maža darbų yra moderniško namo rūsyje?

Bet, Tamstos, likimas tai ne veršis — už uodegos ji nenutvėrsi ir geidžiamon pusėn nepakreipsi. Prieš pat Sek-minių šventes, kai pievos buvo išikailiusios įvairiaspalviais žiedais ir kai mano Anastazija, vasaros grožybių užburta, kas vakarą ėmė plauti kojas bei palaidus žodžius į mano ap-

MŪSŲ SPORTAS

DERLINGA PRADŽIA.

Spalio 27—28 dd. Toronto suorganizuotose šiaur. Amerikos varžybose dalyvavo beveik visi žinomesnieji tremtinių klubai šioje žemyno dalyje. Be Chicagos „Perkūno“ ir „Ateities“, Clevelando „Žaibo“, Hamiltono „Kovo“, Montrealio „Tauro“ ir Toronto „Vyties“ paskutiniu momentu dar prisijungė Detroito vyrų krepšinininkai. Vien dalyvių ir žiūrovų iš kaimyninės JAV pribuvo per 200.

Pirmoji varžybų diena prasidėjo truputį pavėluotai ir pravedama sporto programa neina taip planingai, kaip pageidautų rengėjai, nes paskiri dalyviai atvyksta įvairiais laiko tarpais. Tačiau visose pravedamose šakose išsijudina sportiška rugiapjūtė.

Vyrų krepšinyje užsiregistruoja septynios komandos ir burtų keliu abu turnyro favoritai Chicagos „Perkūnas“ ir torontiečiai patenka į tą pačią pusę. Pirmame rate šeiminingai išeliminuoja detroitiečius, kurie dėl skubėjimo negalėjo pasirodyti savo pilname sąstate, 49:24 (23:12). Clevelandas priverstas nusileisti aiškiai stipresniam „Perkūnui“ 69:19 (28:9) rezultatu, kada kitoje tabelės pusėje Chicagos „Ateitis“ po apylygės kovos nugalė Hamiltoniečius 44:33 (19:17). Septintas dalyvis — montrealiečiai pasistumia į II-rą ratą be kovos. Tos pačios dienos pavakary šitoj pusėj išaiškinamas vienas turnyro finalistas, kuriuo tampa Montrealio „Tauras“, paklupdęs „Ateitį“ 37:25. Abi komandos turi labiau jauną pagrindą, tik torontiečiai teikia labiau susiderinusio vieneto išpūdį.

Stalo teniso sekcijoj buvo prarastos visos komandinės varžybos ir taip pat išaiškinti individualinių turnyrų finalistai. Pagal mestus burtus vienoje tabelės pusėje „Vytis“ nugalėdama tauriečius 5:0, pa tenka tiesiog į baigmę. Kitoj pusėj iš 3 dalyvių Chicagos „Ateitis“ prasiskina sau kelią į priekį dvejose rungtynėse: hamiltoniečiai kapituluoja 5:0 ir Clevelandas po didesnio pasipriešinimo — 5:3. Baigmėje turnyro favoritas „Vytis“ nelaukiai turi nusileisti energingiems „Ateities“ žaidėjams 5:3, kurie tuo paveržia turnyro nugalėtojo vardą. Iš dalyvaujančių 2 moterų komandų clevelandietės nugalė „Ateitį“ 5:3.

Individualiniame ping-pongistų turnyre iš 26 dalyvių po nuotaikingų kovų, pakeliui nelaukiai parklumpant kai kuriems pajėgesniems žaidėjams, iki pusiaubaigmės dasyrė broliai Šoliūnai iš Chicagos ir kitame sparne P. Gvildys (Toronto) ir G. Paltarokas (Hamiltonas). Iš „broliško“ reikalo laimėtoju išėjo J. Šoliūnas, tačiau kanadiečių šeimynoj buvo patiekta riebi staigmena: G. Paltarokas trimis tiesiais setais išstūmė Ontario meistrį iš tolimesnio dalyvavimo.

Susitikimas šachmatuose su meistreriais P. Tautvaiša ir P. Vaitonių priešakyje dėl kelionės kliūčių atpuolė. Jo vietoje šeiminingų „Vytis“ Toronto pirmenybių rungtynėse susitiko su estų komanda ir pralaimėjo 4:2, tik P. Vaitoniui ir J. Matuzevičiui pirmose lentose išnešus savo taškus.

Vyrų tinklinyje dar kartą burtas iškrečia pokštą, kaip ir krepšinyje abi pajėgiosios „Perkūno“ ir „Vyties“ komandos papuola į tą pačią grupę. Pirmose rungtynėse „Ateitis“ nu gali „Žaibą“ 2:0 ir „Vytis“ permainingos kovos pasiduo-

da „Perkūnui“ 2:1. Pirmą setą vyčiai užtikrintai vedė net 8 taškų skirtumui ir tik pabaigoje atleidus, išsuioliavę perkūniečiai persvėrė 16:14. Ant rame — pastovus vytiečių vedimas išsilaiko iki galo 15:9 pasekme. Lemiamajam sete po perkūniečių persvaros vyčiai sukaupomomis jėgomis lygina 14:14. Tačiau šito pasitem pimo nepakako, po poros nepavykusių padavimų rungtynės nulemiamos 17:15 „Perkūno“ naudai. Tai buvo vienos iš geriausių saskrydžio kovų, kurio se išsprendė ir būsimo nugalėtojo vardas. „Perkūnui“ atsotavo Radys, Kikilas, Puodžiūnas, Gecius, Monkus ir Kalvaitis, „Vytį“ — Balsys II, Mackevičius, Šiutė, Norkus, Balsys I ir Naras. Moterų tinkliny tuo tarpu torontietės nugalė Clevelandą 2:0.

Pirmosios dienos programą pajavirino 2 val. įvykęs iškilmingas atidarymas, kur be kitų kalbėtojų saskrydį sveikino konsulas V. Gylis ir vietinio ALOK-o pirmininkas. Vakare liet. parapijos salėje darbščiai „Vyties“ šeiminingų dėka saskrydžio dalyviai buvo pavaišinti ir laikas toliau prasitęsė į linksmus šokių su gausiu bu fetu ir kitokiais pajavirinimais abiejose ukrainiečių Bathurst g. 402 ir 404 salėse, kur be dalyvių susirinko daug lietuviškos Toronto visuomenės, ypačiai jaunimo.

Sekančio sekmadienio dieną dėl pamaldų sportininkai turėjo pertrauką iki 2 val. p. p., kada žymiai erdvesnėje UNF salėje buvo praversti užbaigiamieji žaidimai.

Krepšinio pusfinalyje susitiko du pajėgieji „Vyties“ ir „Perkūno“ atstovai. Pačioje pradžioje perkūniečiai iškovojo neįtikėtiną pergalę, kuri kėlinio pabaigoje lyginasi. Nepavykus dviem metimams, svečiai užbaigia 20:18 savo naudai. Apylygė kova tęsiasi ir toliau: vyčiai vėl bando išly-

ginti vieno taško skirtumą, tačiau M. Duliūnui neišnaudojus baudų, nepavyksta atstatyti pusiausvyros. Paskutiniame ketvirtyje perkūniečiai sukrutai ir vikriais Bliūdžiais ir Zubkaus pranėrimais pasekmę keičia iki 12 taškų skirtumo. Pabaiga priklauso vytiečiams, kurie prasilauždami susvyruosioj nuotaikoj ir pagyvejusios publikos skatinami priartėja iki 2 metimų. Šiuo momentu susidūriame nukentė S. Mackevičius, kuris išvedamas galvos perrišimui ir aikštėj esant 4 žaidėjams, perkūniečiai įduria pilną metimą. Netrukus baigiamasis švilpukas ir „Perkūno“ svarbi pergalė 40:34 rezultatu. Žaidė ir perkūniečiams taškus atsiėk: Bliūdžius 15, Dirvenskis 8, Lauraitis 6, Zubkus 8, Kikilas 2, Kalvaitis 1, Radys 0 ir Puodžiūnas 0. Vy tiečiai — Mackevičius 8, Duliūnas 8, Ignatavičius 7, Beržanskis 9, Stripinis — ir Žukas 1.

Moterų orinyje susitinka clevelandietės ir bendrai chicagiečių komanda, kuriai po lygios kovos išpuola laimėjimas 2:1. Toronto komanda, kuri šeštadienį, tartininkaujant vienai estei, nugalėjo Clevelandą 2:0, suspenduojama. Vyrų tinklinyje per daug nesistengiant nugalėtojo vardą dviem setais pasiima „Perkūnas“. Jų priešininkas, „Ateities“ komanda, kurią sudaro jauni vyrukai, sukojo gabiai ir visai ambicingai.

Po kamuolio žaidimų salėje pastebimi stalo teniso stalai išaiškinti individualių turnyrų nugalėtojus. Moterų titulą iškovoja žinoma dar iš Vokietijos tremties laikų tenisinkė K. Laikūnienė (Clevelandas), užtikrintai nugalėdama V. Ragauskaitę iš Chicagos 3:0. Vyrų grupėj hamiltonietis G. Paltarokas, vakarykščią dieną pusfinalyje patiekęs staigmeną, priverstas stropiai gintis prieš lietuvių vėl bando išly-

liūną iš Chicagos. Pirmas setas nelaukiai tenka amerikiečiui, kiti du perimami kanadiečio naudai. Sekusi maža susikaupimo atlaida pasekmę išlygina. Lemiamajam sete abu varžovai eina neatsileisdami vienas nuo kito, pademonstruodami gerą kovą, kurioje kanadiečiai išsilaiko priekyje. Bendras rezultatas 23:25, 21:15, 11:21 ir 21:19 atneša bent vieną seniai užtarnautą nugalėtojo titulą kanadiečių atstovams.

Dienos pabaigoje pavargęs „Perkūnas“, sunkiai laimėjęs programos atidarymo kovą su „Vytim“, krepšinio baigmės žaidime susitinka su palankaus burto ištraukėjais montrealiečiais, kurie be didesnio įsitempimo jau šeštadienį buvo iško-pė į finalą. Jauni ir ryžtingi tauriečiai po nesėkmingos pradžios užplėšia nelauktą tempą ir tiksliais, dažnai tolimais metimais pradeda vyti favoritus. Ore pakimba sensacija ir publika gyvai įsijungia į paskatinimą. Perkūniečiai visą žaidimą laiko aikštėj savo geriausią sąstatą ir dideliu rūpesčiu stengiasi nepasimesti išvystatame tempe. Po trijų ketvirčių žaidimo montrealiečiai, dėl didesnio jų priešininko prityrimo išsifaulavus, atsiliečia ir tuo metu perkūniečiai padidina savo sunkiai laikytą kapitalą. Rungtynės baigiasi 65:47 (29:27) rezultatu.

Saskrydžio kovos baigėsi pelnytai vyraujančios Chicagos atstovams, kurie atskirai klubais ar bendromis jėgomis pajėgė sukaupti stipresnius vienetus. Lygiavertiam varžovui „Toronto“, „Vytis“, reikia pripažinti, ne užteko sportiškos laimės ir taip pat gal trūko sistematingesnis pasiruošimas.

Pabaigoje „Vyties“ klubo pirmininkas šio saskrydžio kal tininkas K. Šapočkinas, padėkojęs visiems sportininkams už ryžtingas pastangas susiburti vienoje vietoje ir taip pat Toronto visuomenei už gausų apsilankymą, iškėlė nugalėtojams suaukotas dovanas ir prisiminimui meniškai paruoštus diplo mus. Krepšininkams teko dr. K. Almino pereinamoji taurė, kuri tuo metu dar buvo įstri-gusi Kanados muitinėj, stalo tenisinkams VI. Bakūno puošnus trofėjus ir kitiems clevelandiečių rūpesčiu atsivežtu pora taurių. Atskirai V. Auš-tuvių Dienos“ prenumeratą,

K. L. Tarybos Toronto skyrius dvi dovanėles, kurių viena metinė „Nepr. Liet.“ prenumerata teko daugiausia taškų sumedžiojusiam krepšinin-kui G. Bliūdžiui („Perkūnas“) ir antroji odinė piniginė buvo įteikta M. Duliūnui „Vyties“ nariui už sportiškumą aikštėje.

Saskrydžio metu iš klubų atstovų susiorganizavo laikinasis šiaur. Amerikos sporto komitetas bendrosios sporto veiklos koordinavimui ir kitų metų varžybas praversti sutiko Clevelando „Žaibas“. Tačiau apie tai ir kitas nuotakas bus „Bendrose saskrydžio pastabo-se“.

— alpuk —

LAIŠKAS IŠ MAROKO.

(Atkelta iš 5 pusl.)

vienas iš mūsų gautų pastoviai bent kokį lietuviškos spaudos leidinį. Tačiau tas yra nepaprastai sunku, nes mūsų amžinas gyvenamosios vietos keitimas dažniausia nutraukia jau užmegztus ryšius su jumis, lai mingaisiais sėsliais. Ir jūs pat turite puikų pavyzdį — mane.

Aš tikiu, brangus pone redak toriau, kad jūs gavote mano laišką iš Madagaskaro ir kad man parašėte, kad mano staigus išvykimas Afrikon ir vėl ši ryšį (tikiuosi laikinai) nutraukė.

Vis dėlto maloniai prašau rašykite man nedelsdamas vėl ir jeigu tai jums nesutrukdys jūsų brangaus laiko ir nepadrįs nereikalingų išlaidų; tad prašau atsiųsti, bent kartkartėmis jūsų vedamąjį laikraštį. Būsiu aš, visų mūsų tautiečių vardu, labai dėkingas. Tikiuosi ir laukiu.

Čia Afrikoj, džunglėse legiono kareivinėse (Sidi Bel Abbes) ir aplinkiniuose miesteliuose mes esame apie 20 lietuvių. Visi ilgisi lietuviško žodžio, deja jis labai retai tarp mūsų pasirodo. Jie visi, žinodami mano aktyvų spaudos apaštalo darbą 1949 metais, mane vėl prašo juo tapti. Aš stengiuosi ir tikiuosi, kad man pasiseks. Žinoma, tas priklaus nuo Jūsų, pone redaktoriau, ir jūsų panašių spaudos žmonių. Ir aš tikiu, kad jūs padėsite mums šioje spaudos problemoje ir paremsite mūs jau silpnėjančioje dvasioje.

Baigsiu. Aš tikiuosi, kad ne delsdamas brūkštelėsite man keletą žodžių. Laukiu ir iš rotas paaukojo žurnalo „Lietuvių Dienos“ prenumeratą,

W. Sapięga.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL. LA 8621.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longeuil.

Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,
bet

Alberto Norkeliūno
Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse. Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773

4914 Decarie Blvd., Montrel.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS
J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.

Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6,30 val.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedamiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar-dinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (širimus), išsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį pa imame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED St., CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOL AIDA.

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

Siuntinys Nr 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4½ sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24 — \$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

2 sv. kakavos

2 sv. šokolado

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių tau-

kų \$ 5.25

C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

Siuntinys Nr. 1 — \$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 oza.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus — \$ 2.60

B. 20 sv. cukraus — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

HAMILTON

7 PAVYKĖS SIUPINYS.

Spalio 27 d. Dainavos salėje TFK Hamiltono Atstovybė surengė koncertą - šiušinį. Programa išpildė poetas Pr. Kozulis, atvykęs iš Toronto, solo dainavo A. Sakavičius iš Buffalo. Kiti programos dalyviai, vietinės jėgos, akordeonistas Babekas, baletą šoko Stanaitytė, pianinu solo skambino L. Šukytė ir B. Pundziūtė, eilėraščius deklamavo S. Budninkaitė ir Pusdešrytė. Mažoji Pundziūtė pašoko vieną šokių. Tautinių šokių grupė vado vaujant p. Breichmanienės pašoko du tautinius šokus.

Po programos įvyko šokiai. Žmonių atsilankė 230. Šiupinį reikia skaityti visiškai gražiai pavykusi. Šiupiniui konferavo E. Mickūnas. JI. DI.

KRISTAUS KARALIAUS MINĖJIMAS

Spalio 28 dieną Dainavos salėje ateitininkai suruošė Kristaus Karaliaus minėjimą. Turiningą ir išsamią paskaitą skaitė Dr. J. Matulionis išskeldamas eilę naujų ir gražių minčių priverčiančių išklausyti ir padaryti atitinkamas išvadas. Po paskaitos vyko meninė dalis. Čia pasirodė šeštadienio lietuvių mokyklos mokinės pašokusias du šokus Suktinij ir Drugelį. Ypač graščiai buvo atliktas suktinis. Po to buvo atliktas religinis montažas. Minėjimas atsilankė apie 150 žmonių.

TRYŠ DIDIEJI HAMILTONE.

Spalio 21 d. 18 val. Dainavos salėje įvyko literatūros va-

karas, kurį atliko H. Kačinskis, B. Brazdžionis ir A. Gustaitis.

Baigus programą Bendruomenės vardu J. Mikšys padėkojo už tą dvasinio atsigavimo po pietę, kuri leido nors trumpą laiką pasidžiaugti, pasigėrėti ir pakilti nuo pilkos kasdienybės.

Publikos atsilankė apie du šimtus, kurią visą laiką buvo užburę sparnuoto žodžio meistreriai.

Gili padėka priklauso B. Brazdžioniui, A. Gustaičiui ir A. Kačinskui už šį aplankymą ir atskleidimą kūrybinių lobių. O Bendruomenės valdybai už pakvietimą ir suorganizavimą šio vakaro. Laukiame daugiau panašaus žanro vakarų!

LANKYKIME KURSUS

Kaip kiekvienais metais ir šiemet veikia įvairūs kursai dviejose vietose. Hamiltoniečiams yra jie labai gerai žinomi. Ta proga noriu priminti, kad šiais metais anglų kalbos kursuose duodamos visos knygos ir rašomoji medžiaga nemokamai. Tik reikia noro mokytis. Žinoma, tiems sunkiau, kurie dirba pamainomis. Bet mokyklų vadovybė rado išėjimą, kad mokytojai prisitaikė prie mokinių.

ISISTEIGĖ MISRUS CHORAS.

Po vasaros atostogų žmonės daugiau veiklumo rodo. Pp. Babicko ir Dargio iniciatyva suorganizuotas mišrus lietuvių choras. Repeticijos daromos vakarais „Dainavos“ salėje.

FREEMAN & NEWTON

Real Estate Brokers, Simcoe, Ont.

Didžiausias šioje apylinkėje tabako farmų pasirinkimas su neaukštų įmokėjimu grynais.

Kreipkitės į mūsų bendradarbi, JUOŽĄ ZEMAITĮ, gyv. R. R. 6 Simcoe, Ont. (tab. farmoje).

Delhi

Nr. 3	9	Concession
Turkey Point Road		
2 ml.	0,8 ml.	(X)
Simcoe		

J. GRAŽYS

SIUVU NAJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun. Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

DOMINION AGENCIES BUREAU
16 Woolworth Bldg.,
PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų parjos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAL.

PADĖKOS

Noriu išreikšti iš širdies padėką pp. Paul, gyvenantiems Lachine. Man leidžiant 3-jų savičių atostogas Montrealy, pp. Paul mane gražiai priėmė ir gyvenau visą laiką pas juos. Taipgi p. Rutkauskui, kuris mane supažindino su daugeliu lietuvių, „Nep. Lietuvos“ redakcijai, kuri daug man suteikė žinių apie mano lankytus Hamiltone amesnis, pp. Eidukaičiams, kurių buvau gražiai priimtas, p. J. Jokubynui, kuris pavežiojo savo naują mašiną po Hamiltoną. Lakantis

LIETUVIŠKOS PAMALDOS NIAGARA FALLS.

Tėvai Pranciškonai atidarė lietuviškas pamaldas Niagara Falls mieste kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį į St. Patricks koplyčioje, Victoria Ave. Visi katalikai kviečiami lankyti šias lietuviškas pamaldas kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį 12 val.

Su geriausiais linkėjimais
T. Petras Baniūnas.

ATITAIŠYMAS.

„N. L.“ Nr. 39 (235) 6 Psl. korespondencijoje — Argi tai negražu, — per neapsižiūrėjimą įsibrovė labai nemaloni klaida. Nors suma atitinka, bet pasigenda aukotojų sąrašė, ponios Šarnienės, kuri taip pat aukėjo T. F. 1 dol. B. N.

Lietuviškoje

Jono LADYGOS

baldų
studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai salonių, sofų, fotelių. „St. Louis Textiles“ užuolaidų ir baldams medžiagų.

Didžiausias pasirinkimas atstovybė — pardavimas. gatavų minkštų baldų (per 500 vienetų), matrasų, vaikams lovelių tisiog iš faebriko sandėlių.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St.,
Telefonas MA 1006.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangon - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SAION

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieno metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

ĮVAIRIŲ MASINŲ — KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS.

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paėmamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išskyrus telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —

— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Winnipege, p. Malinauskų višai šeimai, kurioje išbuvo apie savaitę laiko, labai dėkingas. Jie mane priėmė ir mylėjo, kaip savą. Čia visiems išvardintiems tariau didelį ir nuoširdų lietuvišką acū.

Stasys Pranskevičius.

Nepawin, Sask.

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Montrealio skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja Montrealio lietuvių visuomenei, kuri, pirkdama M. L. B. 15-jos loterijos bilietus, sušelpė mūsų vargstančius tautiečius Vokietijoje. Draugija taip pat dėkoja loterijos bilietų platintojams, bei „Aušros Vartų“ Parnapijos klebonui, tėvui, kun. J. Kubiliui, davusiam fantų traukimui patalpą ir raginusiame tautiečius pirkti bilietus.

Ta pačia proga M. L. B. Djos Montrealio skyrius duoda trumpą loterijos apyskaitą. Loterijai fantų pirka už 91.87 dol. Kitų išlaidų sąrašyje su loterija turėta 6.85 dol. Viso išlaidų: 98.72 dol. Buvo nusistatyta 300 loterijos bilietų. Parduota — 281 bilietas. Tokiu būdu, atskačius išlaidas, loterija davė pelno 182,28 dol. Pinigai jau pasiųsti į Vokietiją.

Be to pranešama, kad laimėtojai nr. nr. 148 (lietsargis), 46 (vyr. pirštines), 283 (žiebtuvėlis), savo fantus atsiimtų iki š. m. lapkričio mėn. 15 d. Po šios datos, neatsiimti fantai laisviam, įdėjusiam daug darbo ir gražiai paruošusiam užkan

M. L. B. Draugijos Montrealio Skyriaus Valdyba.

Pirmasis šį sezoną Tautos Fondui vakaras — šiušinys hamiltoniečių buvo sutiktas su dideliu dėmesiu ir, nors buvo didokų išlaidų, davė 180 dolerių gryno pelno.

Šiuo turime išreikšti mūsų gilią padėką šioms programoms dalyviams, kurie suteikė rengėjams galimybę, paruošti šią parengimą įvairesnę:

Poetui Pr. Kozuliui iš Toronto ir p. A. Sakavičiui iš Buffalo dainavusiai solo. Hamiltoniečiams — akordeonistui Vyt. Babekui, paruošusiai baletą N. Stanaitytei ir jai akomponavusiai bei skambinusiai pianinu solo L. Šukytei, tautinių šokių vadovei p. Breichmanienei ir šokėjams: V. Veraitytei, G. ir R. Vyšniauskaitėms, A. Šarauskaitėi, A. Sutaikytei, Br. Liškauskui, St. Verbickui, A. Laugaliui, V. Verbickui ir R. Kairiui; skambinusiai pianinu solo ir akomponavusiai šokiui p-lei Br. Pundziūtei, mažajai šokėjai J. Pundziūtei ir mūsų mažytėms dailininkėms Mildai Pusdešrytei ir Silvijai Budninkaitėi, o taip pat ir jų mamytėms leidusioms šioje programoje dalyvauti. Šio vakaro konferuotojui p. E. Mickūnui mūsų lietuviškas acū!

Nuoširdžiai dėkojame p. Kaz lauskienei, įdėjusiai daug darbo ir gražiai paruošusiai užkan

džius, o ponams Šukaičiui, M. Krivickui ir A. Petkevičiui, už talkininkavimą vakaro metu! Gi lietuviškai Hamiltono apylinkės visuomenei už skaitlingą dalyvavimą mūsų nuoširdus dėkui!

TF Kanadoje

Hamiltono Atstovybė.

PRALEISTA

E. ir J. Kardelių padėkoje per neapsižiūrėjimą praleista padėka už gražius sveikinimus p. A. Gustaičiui (Boston), pp. J. ir P. Liaukevičiams (Winnipeg) ir p. J. Meiluičiui talkiniam darbu ir pp. Jazukevičiams — JAV.

PAJIEŠKOJIMAI

— George Jeffreys (adresai: 12 Anthoni Str., Glasgow, C. 3. Scotland), prašo atsiliepti Joną Barišauskį ir Joną Kepalą, kurie gyvena Kanadoje 4 metai, Vokietijoje gyvenę Hanau, D. P. Camp.

— Žemiau išvardinti asmenys: Juozas Laimikis, Leonas Abramonis ir Vytautas Skrinška prašomi skubiai pranešti savo adresus Tamstų pažįstamam Vokietijoje (patogumo dėliai čia pavardė neskelbiama). Skubiai reikalingas Tamstų mažas, bet jam labai svarbus patarnavimas.

— Jonas Šimanskis, (adresai: 59 Meadow St. Westfield, Mass. USA), ieško savo brolio Modesto Šimanskio.

Didelis pasirinkimas iš 45 tabako ūkių

Pav.:

\$ 7.000	įmokėti — 50 akrų, teisė auginti 18 akrų, pilnai įrengta su trakt.	\$ 28.000
\$ 8.000	įmokėti — 67 akr., teisė sodinti 20 ak., trakt. ir visas įrengimas	\$ 30.000
\$ 10.000	įmokėti — 98 akr., teisė sodinti 32¼ akrų, traktorius ir kt. mašinos	\$ 37.000
\$ 15.000	įmokėti — 146 akrų, teisė sodinti 38 akrų, 6 kilnos su alyva labai geri visi pastatai, traktorius, štimers, kombainas ir kt. maš.	\$ 65.000
\$ 20.000	įmokėti — 205 akrų, teisė sodinti 68 akrų, 7 kilnos, 3 barnės, 2 gyvenami namai, garadzius 2 mašinoms, traktorius ir visos reikalingos tabakui auginti mašinos (Mount Bridges distrikte)	\$ 68.000

Kreiptis: STAN. AUGUSTINE JR. Real Estate agent.

TILLSONBURG, R. R. 4.

Telefonas 602. R. 2.

Remi Hoornaert Real Estate Broker. Tillsonburg, Ont.

RENE BOURDAGES Reg'd
MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojus užsakymais paštu (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Ro yal ir Brebeuf
įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

Išėjo iš spaudos J. Jazmino apysakaičių rinkinys MOTERIS, NUO KURIOS PABĖGAU.

Turiny 10 apysakaičių: Kiaulės mes, Baisiausias išgyvenimas, Konfiskuota, Pavasario sapnas ir kt. Ir viena ilgesnė apysaka: Nežinomieji metai.

Užsakymus paštu siųsti: Mr. Jasinskas, 84 Grace St., Toronto.

Kaina 1,— dol.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Tel. FI 0208.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME

UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUL.

MONTREAL

KLT MONTREALIO SK. SUSIRINKIMAS.

K. L. T. Montrealio skyriaus visuotinis susirinkimas šaukiamas š. m. lapkričio mėn. 11 d. 3 val. pp. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

KLB — LOK-o POSĖDIS.

Šaukiamas lapkričio mėn. 16 d., penktadienį, 8 val. vakaro „Nepriklausomos Lietuvos“ patalpose. Dienotvarkėje numatyti svarstyti klausimai susiję su sudarymu programos-plano rinkimams vykdyti. Pranešėjus prašome pasiruošti, visus narius dalyvauti.

KLB—LOKO Prezidiumas.

PRANEŠIMAS EVANGELIKAMS.

Pranešama, kad pamaldos evangelikams su šventa vakariene, bus laikomos Montrealyje, lapkričio 18 d. 12 val. St. John Lutheran church, 3594 Jeanne Mance St., Montreal. Pamaldas laikys kun. A. Trakis.

Bažnytinis Komitetas.

MLBD NARIJ SUSIRINKIMAS

praėjusį sekmadienį buvo informacinio pobūdžio. Pirm. p. Pėteraitis pranešė apie v-bos darbus. Be ko kita, pirm. pasi džiaugė, kad draugija plečiasi visame pasauly, pav. Venecuelos visa PLB valdyba įsijungė į MLBD-ją. D-jos valdyba dėl persikrovimo darbu ir dėl to, kad Vasario 16 d. gmnazi-ja yra visų tautiečių, atskiras reikalas, nutarė nuo N. M. reikalus perduoti KLB—LOKui, kuri apima visą Kanadą. Išdini- ninkas p. Lymantas pranešė, kad d-ja turėjo pajamų 778,15; MLT išsiusta 469 dol. Susirinkimas nutarė ruošti Maž. Liet. dieną sausio 15 ir jos pranešė ju prašyti sukilimo vadą kon. J. Budrį, kurį dr-ja kviečia atvykti į Montrealį.

ATVYKO Į KANADĄ

Iš Belgijos lapk. 2 d. atvyko 9 asmenys ir iš Anglijos 3. Jų tarpe iš Belgijos atvyko p. Lapšinskas Antanas, Vaitkevičius ir Vegys su žmona ir sūnum. Iš Anglijos Bubelių šeima — 3 asmenys. P. Lapšinskas apsisusto Montrealy, p. Vaitkevičius į Winnipegą, kiti į Toronto ir Hamiltoną.

MONTREALY SUSIORGANIZAVO LIETUVIAI TEISININKAI.

Spalio mėn. 27 d. Montrealy įvyko LTDU Montrealio skyr. steigiamasis susirinkimas.

Skyriaus valdybą išrinkti: B. Katilius — pirmininkas, (435 St. Louis, Montr.), K. Buteris — išdiniškė (Verdun, IŠNUOMOJAMAS

kambarys Verdune su teise naudotis virtuve. Teirautis po 6 val. vakaro: 1269 Osborne Ave., Verdun.

PARDUODAMAS SKLYPAS

(25X96). Teirautis 6903 Marzarin St., Montreal (Ville Emard). Tel. TR 5535.

D. L. K. VYTAUTO KLUBE

ŠOKIAI

penktadieniais ir šeštadieniais. Šokių pradžia 9 v. vak. Tautiečiai maloniai kviečiami linksmai praleisti laiką lietuviškoje svetainėje.

Ižanga nemokama.

2159 St. Catherine St. E.

Protestant Hospital, Montr.), S. Daukša — sekretorius (5657 — 12th Ave, Rosemount, Montr.).

Revizijos komisijon išrinkti: A. Rudytė, K. Truska ir J. Vilušis. Artimiausiu metu numatoma sukviešti susirinkimą, kuriame bus aptarti skyriaus veikimo gairės ir atlikti L. T. D. U. centro organų rinkimai.

SPAUDOS BALIUS NUKELTAS

Negavus gruodžio 1 d. salės, Spaudos balius nukeltas į vasario 9 dieną, šeštadienį. Tautiečiai prašomi šią datą atsiminti ir jos neužimti kitiems parengimams. O gruodžio 1 d. yra laisva, jei kas norėtų pasinaudoti.

GRAŽIAI PAVYKUSI A. V. CHORO VAKARIENĖ

Aušros Vartų parapijos choro vakarienė lapkr. 3 d. labai gražiai pavyko. Žmonių, nežūrint labai nepalankaus oro, atsilankė per 200. Vakarienę pajavairino p. Stravinskaitės solo ir gana graži loterija, kurią pravedė p. Ališauskas. Visas vakaras praėjo labai gražiai. P. Piešinos vedama „Melodijos“ kapela gražiai grojo šokiams.

A. V. PARAPIJOS KOMITETAS

praėjusiam susirinkime nutarė įsteigti labdarystės reikalams fondą, kuriam tvarkyti išrinko 3 narių (klebono, P. Lukoševičiaus ir K. Žemaitio) komisiją. Fondui lėšų nutarė parinkti kartą per mėnesį bažnyčioje.

Iš PARYŽIAUS ATVYKO ir Montrealy apsigyveno literatūros daktaras p. Danielius Ralys.

IŠVYKO Į AMERIKĄ

Per metų laiką pasisėkė sutvarkyti visus formalumus pp. Gutauskams, kurie susituokė pernai. P. Liucija Katasano-vaitė ir p. Raymondas Gutauskai šio lapkričio 5 dieną su dukra išvyko į nuolatinę gyvenamą vietą — Bostoną, Mass, U. SA. Įdomu, kad nors jų dukra gimė Kanadoje, Montrealy, bet kadangi tėvas yra JAV pilietis ir karo veteranas, tai ir dukra buvo įmatrikuota kaip JAV, o ne Kanados pilietė, nors gimė ir Kanadoje. Pp. Gutauskų šeimai linkime laimingo gyvenimo.

DAUGĖJA LIETUVIŲ

Genė ir Pranas Montvilai, Ju-lia ir Leonas Jakaičiai, Greta ir Jonas Gramauskai šiomis dienomis susilaukė po sūnų. Sveikatos tėvams ir gražiai augti sūnums!

REIKALINGA NAMŲ RUOŠAI

mergaitė 25 m. amž. ar vyresnė. Atskiras kambarys ir radijo. Geras atlyginimas. Snow don miesto dalyje. Suaugusių šeima. Pageidaujama bent kiek mokėti angliskai ar žydiškai. Teirautis tel. WA 8986.

MONTEALIUI REIKIA REPREZENTACINIO CHORO

Montrealis — neabejotinai didžiausia lietuvių kolonija Kanadoje. Deja, ji tokiu labai sunkiai nepasireiškia. Nors Montrealy ir nėra tokio pikto tautiečių susiskaldymo, kaip Toronte, bet jaučiamas apmirimas ypač visuomenišku atžvilgiu.

Paskutiniaisiais laikais Montrealis neteko ir choro, kuris šiaip taip prieš gerą pusmetį reikė gyvumą ir rodė gerus norus, deja, neįgyvendintus. Galų gale persitvarkė į bažnytinį choro.

Žinoma, labai gerai, kad dvi Montrealio lietuvių parapijos turi savo choras. Bežnyčia be choro — lyg pusė bažnyčios. Bažnytinis choras, jeigu jis gyvas ir pajėgus, turi labai didelę muzikinę dirvą. Bažnytinė muzika yra nepaprastai didelė ir turtinga. Choruvi yra kas pasirinkti ir padirbėti. Todėl kiekvienas bažnytinis choras vien bažnytinei muzikai gali papakoti labai daug darbo ir susilaukti labai gražių vaisių — puikių religinės muzikos giedojimų. Savaimė suprantama, kad choro dalyviams, kurie giedojimui aukoja padarbinį laisvalaikį, dar imtis ir svietiškos muzikos, yra pernelyg sunku. Todėl esamieji chorai natūraliai persiformavo į bažnytinį, pirmojo būtinumo reikalui.

Bet greta bažnytinio reikalų yra dar visokių civilijų: visoki minėjimai, galimi vieši pasirodymai svetimtaučiams, ypač kaip čia yra praktikuojama, neokanadieji pasirodymai, kurie čia sistemingai organizuojami, kad įsitikintų, kokią kultūrą čia atvykusieji naujieji kasime tikrai sėkmės. J. Kardelis.

LIETUVOS RAUDONASIS KRYŽIUS TREMTY,

atsiliepdamas į Montrealio komiteto raštą dėl šalpos, rašo: Norėtume siųsti po atskirą, individualų sąrašą kiekvienai šelpi norinčiai apylinkei skyriui. Pinigus siųlytume siųsti mūsų banko sąskaiton: Litauisches Rotes Kreuz Konto Nr. 11039 Wuerttembergische Landesbank, Reutlingen, Germany.

Siunčiant tiesiog mūsų sąskaiton, susitauo laiko ir išlaidų. Gavę pinigų mes juos padalintume pagal Tamstų pageidavimus ir atsiskaitytume. Bendrai, mes patiekiami sugestiją šelpti pirmąjį eilę pinigais. Jų persiuntimas pigesnis ir jų padalinimas lengvesnis. Be to, pašalpą gavus už pinigą gali įsigyti tą, ko jis labiausiai reikalingas. Tuo būdu šalpa išeina daug racionalesnė ir daug efektingesnė. Vokietijoj dabar už pinigą galima visko laisvai gauti be jokių suvaržymų ir nebrangiau negu užsieny. Jeigu aukotojai norėtų įeiti į kontaktą su šelpiamaisiais, galėtume ir tame tarpininkauti, pranešdami sušelp tam tikslų aukotojų adresą. Austrijos lietuviai tvarkosi savarankiškai, todėl prašytume jems parašyti atskirai, kiek asmenų (šeimų) ir kuo Tamstos numatote sušelpiti Kalėdų progą. Jie jums tuomet savo ruožtu prisius pageidavimus sąrašus. Į Austriją reikia rašyti tokiu adresu: Glionertas Silvestras, DP Lager Asten, Heindrichsdorf O. O. bei Linz, Austria. LRK Vyr. Valdyba.

DIDELIS LAUŽAS.

Lapkričio 25 d. 5 val. pp. 325 Demontigny mokyklos salėje, Montrealio skautų ir skaučių tūntai ruošia didžiulį laužą. Visas gautas pelnas bus skiriamas Vokietijoj pasilikusių tremtinių šelpimui.

SKAUČIŲ IR SKAUTŲ TUNTAS.

MONTREALIO SKAUTAMS Kitą sekmadienį, lapkr. 14 d. 3 val. pp. Skautų būkle įvyks iškilminga Tunto sueiga.

Tuntininkas.

MIRĖ SENA LIETUVĖ

Susilaukusi 72 metų amžiaus, lapkr. 4 d. mirė Ona Mistikienė. Paliko du sūnus ir dukterį. Palaidota Montrealio kapuose lapkr. 7 d.

NAUJAI ATVYKUSIEMS

į Kanadą „Nepriklausoma Lietuva“ siunčiama bargan, ligi jie užsidirbs ir galės atsilyginti. Prašoma pranešti tikrai adresas

nadiečiai yra atsivežę? Ko iš jų galima pasimokyti, kai jie save vadina aukštųjų kultūros europiečiais? Todėl ir kyla būtinas reikalas turėti gerą reprezentacinį chorą.

Montrealio kolonija didelė; puikių balsų yra daug — ir vyrų ir moterų; reikia tikrai gero choro vadovo ir balsingųjų tautiečių pasiaukojimo lietuviškai dainai, lietuvių kultūrai ir tautos garbei iškelti, kiek tikta mes galime pajęgti.

Montrealis negausus muzikais, ypač chorvedžiais. Todėl visi susidomėję lietuviška daina labai laukė atvykstant kokių žymesnio muziko, kuris galėtų sudaryti rimtą, gražų, menišką chorą, galintį reprezentuoti lietuviškąją dainą viešai. Ir kai atvyko kompozitorius ir operos dirigentas Stasys Gailevičius, visų susidomėjusiųjų žmonių akys į jį nukrypo. Gir dėti daug susidomėjimo klausimų: ar jis norės ir galės imtis šio atsakingo ir vargingo darbo?

Bet gi yra žinoma, kad kiekvienos specialybės žmogus ilgisi savo darbo, nors tas darbas ir neturi normalių sąlygų, nors yra sunkus ir atsakingas. Todėl, reikia manyti, kad ir p. Gailevičius, jeigu susidarytų tinkamas dalyvių kontingentas, greičiausia neatsisakys imtis darbo.

O reikalas, kaip jau sakytą, yra labai didelis, rimtas ir svarbus. Todėl ir tenka palinkėti, kad vieni — balsingieji ir balsingosios tautiečiai ir tautietės susiburtų į ryžtingą vienetą, o kitas — imtųsi šio svarbaus uždavinio. Mes palinkėtūrą čia atvykusieji naujieji kasime tikrai sėkmės. J. Kardelis.

LAUKIAME „BUBULIO IR DUNDULIO“

TORONTO

LAUKIAME „BUBULIO IR DUNDULIO“

Si premjera Toronte yra laukiama dideliu susidomėjimu. Juk ji yra prieinama visiems, linksma, su dainomis ir kupina gyvenimiško humoro. Lapkričio 25 d. Toronte bus didelė šventė, kai atvyks LDT K gastrolės. Scenoje pasirodys du lietuviški kiemai, sodas, aviliai bičių ir gyvas lietuviškas gyvenimas. Laukiame. (Kor.). Is teatro sužinota, kad jis gastroliai tikrai vyks į Toronte.

SLA 236 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

Lapkr. mėn. 1 d. 2 val. po piet 404 Bathurst str. įvyks narių susirinkimas. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Tiems, kurių mokesčiai užsitęse, dalyvavimas ypatingai būtinas, kad išvengus bereikalingų nemalonių nelaimių ar ligai ištikus.

700 M. LIETUVOS KRIKŠTO MINĖJIMAS TORONTE

Karaliaus Mindaugo krikšto ir 700 m. krikščionybės įvedimo Lietuvoje minėjimas Toronte įvyks š. m. lapkričio mėn. 11 d., sekmadienį.

I. 4 v. pp. iškilmingos pamaldos Šv. Mykolo katedroje (65 Bond St.).

II. Po pamaldų minėjimas katedros salėje.

Pamaldose dalyvaus J. E. Toronto kardinolas J. C. McGuigan, pamokslą sakys prel. J. Balkūnas.

Minėjime paskaitą skaitys dr. Šapoka, koncertinę dalį išpildos lietuvių parapijos choras ir lietuvių menininkai.

Gerbiamą lietuvių visuomenę ir šio reikšmingo Lietuvių tautos religinio ir tautinio įvykio minėjimą, kviečiame kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Minėjimui rengti komitetas.

SMAGUS ŠOKIŲ VAKARAS

Lapkr. mėn. 17 dieną, visiems žinomoje YMCA gražioje salėje, kampas Dovercourt ir College, K. L. M. B. Toronto apylinkė rengia linksmą šokių vakarą, kurio metu bus visokių įvairumų. Šokiams gausio janimio mėgėjų studentų kapela. Pradžią 8 val. vak. Rengėjos maloniai kviečia visus, gausiai atsilankyti ir jaukiam smagume praleisti vakarą.

LAS TORONTO SKYRIAUS PRANEŠIMAS VISUOMENĖS ŽINIAI

„T. Žiburiuos“ Nr 44(96) š. m. lapkričio 1 d. yra tilpęs skelbimas apie š. m. lapkričio 10 d. rengiamą LAS Toronto skyriaus vakarą 1330 Bloor St. W. ir Landsdown kampas.

Kadangi lapkričio 10 dieną LAS Toronto skyrius nei LAS Vietininkijos valdyba jokio vakaro tą dieną neruošia, todėl pranešame lietuviškos visuomenės žiniui, kad lapkričio 10 d. jokio LAS vakaro nėra rengiama ir apie tai TAS Toronto skyrius nieko nežino. LAS vakaras bus 17 lapkr. UNF salėje 297 College Str.

Reiškiamą pagarbą Stasys Paciūnas, LAS Toronto Skyr. pirm-kas. Skyriaus Usvaltaitė,

KLT TORONTO SKYRIUS gruodžio 1 d. Ukr. salėje, Bathurst 404, ruošia labai įdomų vakarą.

TRIJŲ DIDŽIŲJŲ LITERATŪROS VAKARAS

Toronte su kaupu patenkino visi, kurie jame atsilankė. Nuosabių grožių skambėjo sparnų ketai.

L. E. S. Valdyba.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri-tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos univeristetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

Visi į Wellandą

š. m. lapkričio mėn. 17 d. (šeštadienį) 6 v. vak. Ungarų salėje, Hales Ave.

Wellando Apylinkės Laikinas Organizacinis Komitetas rengia DIDELĮ IR LINKSMĄ VAKARĄ

1. BALETAS: — išpildys balerina p. Nijolė Stanaitytė.

programoje:

2. „IKURTUVĖS“ — 2- v. linksm. veik. Atlieka vietos meno mėgėjai.

Be to:

GERA MUZIKA, linksmi šokiai.

TURTINGAS BUFETAS su įvairiais gėrimais. Bilietai gaunami prie įėjimo.

Nuoširdžiai laukiame atsilankant mielų svečių iš Kanados, Apyl. ir J. A. V-bių.

A. L. O. K-tas.

Pranešimai

PAMALDOS EVANGELIKAMS

Reformacijos švenčių progą laikysiu pamaldas:

1. Hamilton'e, lapkričio m. 11 d. 8.30 val. St. Paul bažnyčioje, Core & Hugsson Sts.

2. Toronte, lapkričio mėn. 11 d. 4 val., First Lutheran bažnyčioje, 116 Bond St. Kun. Ansas Trakis.